

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
• ทำไมจึงต้องศึกษาเคมีในสิ่งมีชีวิต	1
• ประวัติความเป็นมาของวิชาชีวเคมี	3
• ปัจจุบันและทิศทางในอนาคตของวิชาชีวเคมี	5
บทที่ 2 เคมีพื้นฐานสำหรับนักชีวเคมี	
• อะตอมและโมเลกุล	8
• พันธะเคมีและแรงยึดเหนี่ยวระหว่างโมเลกุล	8
• สารประกอบคาร์บอน	12
• หมู่ฟังก์ชัน	13
• โครงแบบ	14
• โครงรูป	14
• ไอโซเมอร์	15
• ระดับโครงสร้างของแมโครโมเลกุล	23
• ปฏิกริยาเคมีที่พบบ่อยในวิถีเมแทบอลิซึม	23
บทที่ 3 เซลล์และส่วนประกอบของเซลล์	
• ธาตุที่เป็นองค์ประกอบของเซลล์	28
• สารประกอบในเซลล์	29
○ กลุ่มสารตั้งต้นขนาดเล็ก	29
○ กลุ่มสารอินเทอร์มีเดียตในกระบวนการเมแทบอลิซึม	32
○ กลุ่มหน่วยการสร้างของสารชีวโมเลกุล	32
○ กลุ่มสารแมโครโมเลกุล	33
○ กลุ่มสารประกอบขนาดใหญ่ที่ซับซ้อน	33
• ออร์แกเนลล์	33
• เซลล์	33
○ เซลล์โปรแคริโอต	34
○ เซลล์ยูแคริโอต	35
บทที่ 4 กรด-เบส และ บัฟเฟอร์	
• กรดและเบส	38
○ ความแรงของกรดและเบส	39
○ ความเป็นกรดของสารละลาย	41
○ pH	42

• สารละลายบัฟเฟอร์	44
○ กลไกการทำงานของสารละลายบัฟเฟอร์	45
○ ความจุบัฟเฟอร์	45
○ ประสิทธิภาพของสารละลายบัฟเฟอร์	47
• ภาวะกรด-เบสมืดปกติ	48
• ระบบบัฟเฟอร์เคมีในร่างกาย	48
• ภาวะกรดเกินและภาวะต่างเกิน	50

บทที่ 5

คาร์โบไฮเดรต

• บทบาททางชีวภาพของคาร์โบไฮเดรต	53
• การจำแนกชนิดของคาร์โบไฮเดรต	54
• น้ำตาลโมเลกุลเดี่ยวหรือมอโนแซ็กคาไรด์	54
○ ความสำคัญของมอโนแซ็กคาไรด์ทางชีวเคมีและคลินิก	55
○ สเตอริโอไอโซเมอร์ของมอโนแซ็กคาไรด์	56
○ ปฏิกริยาเคมีที่สำคัญของมอโนแซ็กคาไรด์	62
○ อนุพันธ์ของมอโนแซ็กคาไรด์	66
• โอลิโกแซ็กคาไรด์	68
• พอลิแซ็กคาไรด์	69
○ โซโมพอลิแซ็กคาไรด์	69
○ เฮเทอโรพอลิแซ็กคาไรด์	72
○ โกลโคโปรตีน	73
○ โกลโคลิพิด	75
○ สารใยอาหาร	76

บทที่ 6

ลิพิด

• หน้าที่ทางชีวภาพของลิพิด	78
• การจำแนกชนิดของลิพิด	79
• อนุพันธ์ของลิพิด	80
○ กรดไขมัน	80
○ กลีเซอรอล	86
• ลิพิดธรรมดา	86
○ ไทรเอซิลกลีเซอรอล	87
○ ไข	88
• ลิพิดเชิงประกอบ	89
○ ฟอสโฟลิพิด	89
○ สฟิงโกลิพิด	90
○ ไลโปโปรตีน	92
• ลิพิดเบ็ดเตล็ด	93
○ เทอร์พีน	93
○ สเตอรอล	94

○ อีโคซานอยด์	95
○ วิตามินที่ละลายในไขมัน	96

บทที่ 7 โปรตีน

• กรดอะมิโน	98
○ โครงสร้างทางเคมีและชื่อย่อของกรดอะมิโน	98
○ สมบัติของกรดอะมิโน	102
○ อนุพันธ์ของกรดอะมิโน	104
○ บทบาทของกรดอะมิโนและอนุพันธ์ของกรดอะมิโน	105
• เพปไทด์	105
○ บทบาทของเพปไทด์	107
• โปรตีน	107
○ โครงสร้างปฐมภูมิ	108
○ โครงสร้างทุติยภูมิ	108
○ โครงสร้างตติยภูมิ	111
○ โครงสร้างจตุรภูมิ	113
○ หน้าที่ทางชีวภาพของโปรตีน	114
○ ความเสถียรและการเสียสภาพธรรมชาติของโปรตีน	114
○ การศึกษาโครงสร้างของโปรตีน	114
• โปรตีนโอมิกส์	118

บทที่ 8 เอนไซม์

• การจำแนกเอนไซม์	120
• โครงสร้างโมเลกุลของเอนไซม์	122
• การเกิดปฏิกิริยาเคมีและกลไกการเร่งปฏิกิริยาโดยเอนไซม์	123
○ อัตราเร็วของปฏิกิริยา	123
○ ความเร็วของปฏิกิริยาที่เร่งโดยเอนไซม์	124
○ ความเร็วสูงสุด	127
○ ค่าคงที่ของ Michaelis-Menten	127
• ปัจจัยที่มีผลต่อการทำงานของเอนไซม์	128
• การยับยั้งการทำงานของเอนไซม์	129
• การควบคุมการทำงานของเอนไซม์	131

บทที่ 9 วิตามินและโคเอนไซม์

• วิตามินที่ละลายได้ในน้ำ	135
○ วิตามินบีหนึ่ง	136
○ วิตามินบีสอง	138
○ ไนอาซิน	139
○ กรดแพนโททีนิก	141
○ วิตามินบีหก	142

○ ไบโอทิน	143
○ กรดโฟลิก	144
○ วิตามินบีสิบสอง	146
○ วิตามินซี	147
● วิตามินที่ละลายในไขมัน	148
○ วิตามินเอ	149
○ วิตามินดี	151
○ วิตามินอี	153
○ วิตามินเค	154

บทที่ 10 กรดนิวคลีอิกและนิวคลีโอไทด์

● กรดนิวคลีอิก	158
○ กรดฟอสฟอริก	158
○ น้ำตาลเพนโทส	159
○ เบสไนโตรเจน	159
● นิวคลีโอไซด์	162
● นิวคลีโอไทด์	163
● พอลินิวคลีโอไทด์	165
● กรดดีออกซีไรโบนิวคลีอิก	168
○ แหล่งที่พบ ขนาด และรูปร่างโมเลกุล	168
○ การค้นพบโครงสร้าง DNA เกลียวกู	169
○ สมบัติของ DNA	170
○ โครงสร้างเกลียวคู่แบบอื่นของ DNA	174
○ ความสำคัญทางชีวภาพของ DNA	176
● กรดไรโบนิวคลีอิก	178
○ โครงสร้างทั่วไป ขนาด และรูปร่างของโมเลกุล	178
○ แหล่งที่พบและชนิดต่าง ๆ ของ RNA	179
● นิวคลีโอโปรตีน	183
○ โครโมโซม	183
○ ฮิสโตน	184
○ โพรทามีน	184
○ โปรตีนที่ไม่ใช่ฮิสโตน	184
○ ไรโบโซม	185

บทที่ 11 เมแทบอลิซึมเบื้องต้นและชีวพลังงานของเซลล์

● แคแทบอลิซึมและแอนาบอลิซึม	188
● วิธีเมแทบอลิซึม	189
● ชีวพลังงาน	191
○ การแลกเปลี่ยนพลังงานระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อม	191
○ กฎอุณหพลศาสตร์	192

○ การเปลี่ยนแปลงพลังงานอิสระในปฏิกิริยาชีวเคมี	193
○ การเกิดพลังงานอิสระขณะที่มีการเคลื่อนย้ายอิเล็กตรอน	195
○ การนำอิเล็กตรอนที่เก็บไว้ใน NADH เข้าสู่ไมโทคอนเดรีย	197
○ การเก็บพลังงานอิสระในรูป ATP	198
● ระบบขนส่งอิเล็กตรอน	200
○ ส่วนประกอบโดยทั่วไปของไมโทคอนเดรีย	200
○ การเรียงตัวของกลุ่มเอนไซม์และโคเอนไซม์ในระบบขนส่งอิเล็กตรอน	201
○ การยับยั้งการขนส่งอิเล็กตรอน	203
○ การยับยั้งการสังเคราะห์ ATP	204

บทที่ 12 เมแทบอลิซึมของคาร์โบไฮเดรต

● การย่อยอาหารคาร์โบไฮเดรต	207
● การดูดซึมอาหารคาร์โบไฮเดรตและการนำกลูโคสเข้าเซลล์ต่าง ๆ ของร่างกาย	209
● กระบวนการสลายกลูโคส	210
○ วิธีไกลโคลิซิส	211
○ วัฏจักรเครบส์	221
● วิธีรองของการสลายกลูโคส	228
○ วิธีเพนโทสฟอสเฟต	228
○ วิธีกรดยูโรนิก	232
● วิธีกลูโคนโอจีนีซิส	233
● การสังเคราะห์กลูโคสจากสารต้นกำเนิดชนิดต่าง ๆ	235
● เมแทบอลิซึมของไกลโคเจน	241
○ กระบวนการสังเคราะห์ไกลโคเจน	242
○ กระบวนการสลายไกลโคเจน	243
○ การควบคุมเมแทบอลิซึมของไกลโคเจน	244
● เมแทบอลิซึมของน้ำตาลชนิดอื่น	247
○ เมแทบอลิซึมของฟรักโทส	247
○ เมแทบอลิซึมของกาแลกโทส	248
○ เมแทบอลิซึมของแมนโนส	249
○ การสังเคราะห์แลกโทส	249

บทที่ 13 เมแทบอลิซึมของลิพิด

● การย่อยลิพิดจากอาหาร	252
● การดูดซึมและการขนส่งกรดไขมันไปยังเนื้อเยื่อต่าง ๆ	254
● เมแทบอลิซึมของกรดไขมัน	256
○ การสลายกรดไขมัน	256
○ การสังเคราะห์กรดไขมัน	263
● การสังเคราะห์คีโตนบอดี	267
● การสังเคราะห์ไตรเอซิลกลีเซอรอล	268
● การสังเคราะห์ฟอสโฟลิพิด	270

- การสังเคราะห์สฟิงโกลิพิด 271
- การสังเคราะห์คอเลสเตอรอล 272
- การสังเคราะห์พอสทาแรนดิน 274
- โรคที่เกิดจากความผิดปกติของเมแทบอลิซึมของลิพิด 275

บทที่ 14 เมแทบอลิซึมของโปรตีนและกรดอะมิโน

- การย่อยและการดูดซึมอาหารโปรตีน 278
- เมแทบอลิซึมของกรดอะมิโน 280
- วัฏจักรยูเรีย 286
- การสังเคราะห์กรดอะมิโน 290

บทที่ 15 เมแทบอลิซึมผสมผสาน

- สารอาหารพลังงาน 297
  - อวัยวะกับชนิดของสารอาหารพลังงานที่ต้องการ 297
- เมแทบอลิซึมผสมผสาน 299
  - เมแทบอลิซึมผสมผสานในภาวะกำลังมีการดูดซึมอาหาร 300
  - เมแทบอลิซึมผสมผสานในภาวะหลังการดูดซึมอาหาร 300
  - เมแทบอลิซึมผสมผสานในภาวะอดอาหาร 302
  - เมแทบอลิซึมผสมผสานในภาวะขาดอาหาร 303
- การควบคุมเมแทบอลิซึมของสารอาหารพลังงาน 304

บทที่ 16 เมแทบอลิซึมของนิวคลีโอไทด์

- การย่อยและการดูดซึมกรดนิวคลีอิกในทางเดินอาหาร 308
- กระบวนการสลายเบสไนโตรเจน 308
  - กระบวนการสลายเบสพิวรีน 309
  - กระบวนการสลายเบสพิริมิดีน 310
- การสังเคราะห์นิวคลีโอไทด์ 311
  - การสังเคราะห์ไรโบนิวคลีโอไทด์ 311
  - การสังเคราะห์ดีออกซีไรโบนิวคลีโอไทด์ 320

บทที่ 17 การสังเคราะห์ DNA

- การถ่ายแบบ DNA 324
  - เอนไซม์ DNA polymerase 325
  - การถ่ายแบบ DNA ใน *E. Coli* 328
  - การถ่ายแบบ DNA ในเซลล์ยูแคริโอต 331
- ทีโลเมียร์ และเอนไซม์ telomerase 332
- การซ่อมแซม DNA 333

บทที่ 18	การสังเคราะห์ RNA	
	• เอนไซม์ RNA polymerase	338
	• กระบวนการถอดรหัสใน <i>E.Coli</i>	339
	• กระบวนการถอดรหัสในยูแคริโอต	343
	• กรรมวิธีการตัดแต่ง RNA หลังกระบวนการถอดรหัส	345
	• การสังเคราะห์ DNA และ RNA โดยใช้ RNA เป็นแม่แบบ	348
บทที่ 19	การสังเคราะห์โปรตีน	
	• การสังเคราะห์โปรตีนในโปรแคริโอตและยูแคริโอต	351
	• รหัสพันธุกรรม	352
	• กระบวนการสังเคราะห์โปรตีน	358
	• การดัดแปลงโมเลกุลหลังจากการแปลรหัส	362
	• สารที่ยับยั้งกระบวนการสังเคราะห์โปรตีน	365
	• การนำโปรตีนไปยังเป้าหมายและการทำลายโปรตีน	367
บทที่ 20	การควบคุมเมแทบอลิซึมและการแสดงออกของยีน	
	• การควบคุมเมแทบอลิซึมในเซลล์โปรแคริโอต	372
	○ การควบคุมกระบวนการถอดรหัส	373
	○ การควบคุมกระบวนการสังเคราะห์โปรตีน	382
	• การควบคุมเมแทบอลิซึมในเซลล์ยูแคริโอต	384
	○ การควบคุมระดับยีน	385
	○ การควบคุมกระบวนการถอดรหัส	390
	○ การควบคุมการแปลรหัสและกระบวนการตกแต่งหลังการแปลรหัส	400
บทที่ 21	เยื่อหุ้มชีวภาพ	
	• โครงสร้างและส่วนประกอบของเยื่อหุ้มชีวภาพ	406
	○ ลิพิดในเยื่อหุ้มชีวภาพ	407
	○ โปรตีนในเยื่อหุ้มชีวภาพ	409
	○ คาร์โบไฮเดรตในเยื่อหุ้มชีวภาพ	411
	• คุณสมบัติเป็นของไหลของเยื่อหุ้มชีวภาพ	413
	• การขนส่งสารผ่านเยื่อหุ้มชีวภาพ	415
	○ การขนส่งสารที่มีโมเลกุลขนาดเล็ก	415
	○ การขนส่งสารที่มีโมเลกุลขนาดใหญ่	416
	• การประยุกต์ความรู้เกี่ยวกับเยื่อหุ้มชีวภาพในทางการแพทย์	417
บทที่ 22	เลือดและส่วนประกอบของเลือด	
	• หน้าที่ของเลือด	420
	• ส่วนประกอบของเลือด	421
	• การสร้างเลือด	422

• เซลล์เม็ดเลือดแดง	424
○ องค์ประกอบทางเคมีของเซลล์เม็ดเลือดแดง	424
○ เยื่อหุ้มเซลล์เม็ดเลือดแดง	425
○ เฮโมโกลบิน	426
○ เมแทบอลิซึมของเซลล์เม็ดเลือดแดง	431
• เซลล์เม็ดเลือดขาว	432
• เกล็ดเลือด	433
• กลไกการห้ามเลือด	435
○ หลอดเลือดกับการห้ามเลือด	435
○ เกล็ดเลือดกับการห้ามเลือด	436
○ กระบวนการแข็งตัวของเลือดยุคใหม่	441
• การละลายลิ่มเลือด	442
• สารกันเลือดแข็งตัว	443

บทที่ 23 อิมและเมแทบอลิซึมของบิลิรูบิน

• โครงสร้างทางเคมีของพอร์ไฟริน	445
○ การเรียกชื่อพอร์ไฟริน	446
○ ไอโซเมอร์ของพอร์ไฟริน	446
○ สมบัติของพอร์ไฟริน	447
• โครงสร้างของฮีม	448
○ การสังเคราะห์ฮีม	448
○ ไฮโทโครม P450	450
○ พอร์ไฟเรียม	451
○ การควบคุมการสังเคราะห์ฮีม	453
○ การสลายฮีม	453
○ ภาวะบิลิรูบินสูงในกระแสเลือด	455

บทที่ 24 สื่อสัญญาณทางชีวภาพ

• ลักษณะทั่วไปของระบบส่งทอดสัญญาณ	459
• ชนิดของระบบส่งทอดสัญญาณ	460
○ 1. ตัวรับที่ทำงานร่วมกับจี โปรตีน	461
○ 2. ตัวรับไทโรซีนไคเนส	462
○ 3. ตัวรับชนิดกัวโนซิลิเซลส	467
○ 4. ตัวรับที่ทำหน้าที่เป็นประตูเปิดปิดสำหรับไอออน	468
○ 5. ตัวรับที่เกี่ยวข้องกับการยึดเหนี่ยวระหว่างเซลล์	468
○ 6. ตัวรับที่อยู่ในนิวเคลียส	468

บทที่ 25 เทคโนโลยีทางชีววิทยาโมเลกุล

• เทคนิค DNA สายผสม	471
○ เอนไซม์ restriction endonuclease	472
○ DNA พาหะ	475

○ การนำ DNA สายผสมเข้าสู่เซลล์เจ้าบ้าน	480
○ ห้องสมุด DNA	481
○ การติดตามค้นหาโคลนที่ต้องการ	483
○ การประยุกต์ใช้เทคนิค DNA สายผสม	484
● เทคนิคการเพิ่มจำนวนชิ้น DNA โดยปฏิกิริยาลูกโซ่พอลิเมอเรส (PCR)	486
○ เทคนิคการเพิ่มจำนวนชิ้น DNA โดยปฏิกิริยา real-time PCR	488
○ เทคนิคการเพิ่มจำนวนชิ้น DNA ในหลอดทดลอง	490
● เทคนิคการวิเคราะห์กรดนิวคลีอิก	491
● เทคนิคไฮบริโดเซชันของกรดนิวคลีอิก	492
● การตรวจลายพิมพ์ DNA	493
○ เทคนิคการวิเคราะห์ลำดับเบสในสาย DNA ด้วยวิธีของ Sanger	494
○ เทคนิคการวิเคราะห์ลำดับเบสในสาย DNA ด้วยวิธี pyrosequencing	496
○ cDNA microarray	497
● เทคนิคการวิเคราะห์โปรตีน	498
○ Sodium dodecyl sulfate-polyacrylamide gel electrophoresis (SDS-PAGE)	498
○ Western blot analysis	499
○ Two dimensional gel electrophoresis	499
○ Protein sequencing	500
○ Mass spectrometry	501
○ High performance liquid chromatography (HPLC)	502
○ Protein microarray	503
● เทคนิคการศึกษาบทบาทของยีนด้วยวิธีการแทรกแซงการทำงานของ RNA (RNAi)	503
● การประยุกต์ใช้เทคนิคทางชีววิทยาโมเลกุล	504
● โครงการจีโนมมนุษย์	505

บทที่ 26 ชีวเคมีและชีววิทยาโมเลกุลเชิงคอมพิวเตอร์

● ฐานข้อมูลทางชีววิทยาโมเลกุลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	509
● การวิเคราะห์ข้อมูลทางชีววิทยาโมเลกุลโดยใช้โปรแกรมบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	510
○ การหาสายองค์ประกอบ หรือการกลับทิศสายนิวคลีโอไทด์	511
○ การแปลงสาย DNA ให้เป็นสายโปรตีน	512
○ การวิเคราะห์ตำแหน่งตัดของเอนไซม์ตัดจำเพาะบนสาย DNA	513
○ การวิเคราะห์คุณสมบัติของชิ้น DNA เพื่อใช้เป็น primer สำหรับปฏิกิริยา PCR	513
○ การค้นหาความคล้ายคลึงของข้อมูล DNA RNA และโปรตีน จากฐานข้อมูล	514
○ การวิเคราะห์หน้าที่ของยีนโดยเปรียบเทียบจากฐานข้อมูล	514
○ การสืบค้นโครงสร้างตติยภูมิของโปรตีน	515
○ การสืบค้นแบบแผนการแสดงออกของยีน	515
○ การสืบค้นแผนภาพเอนไซม์และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสารชีวโมเลกุล ในกระบวนการจำเพาะของเซลล์	517

ขอ

20 ก.ค. 55

ตำราชีวเคมี

ISBN : 978-616-223-132-2

ภาควิชาชีวเคมี คณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ถ.มิตรภาพ อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40002

โทรศัพท์ 0-4336-3265

โทรสาร 0-4334-8386

e-mail: mdbioch@kku.ac.th

BSTI DEPT. OF SCIENCE SERVICE
สำนักหอสมุดฯ กรมวิทยาศาสตร์บริการ

1110014026

เลขหมู่ 572
๗ ๒๖7
2554
เลขทะเบียน ๒๐๐4๐
วันที่ 2 0/ก.ค./2555

ปรับปรุงครั้งที่ 1	มีนาคม 2540	จำนวน	500 เล่ม	114222	ทจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา
ปรับปรุงครั้งที่ 2	มิถุนายน 2540	จำนวน	3,000 เล่ม		ทจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา
ปรับปรุงครั้งที่ 3	มิถุนายน 2543	จำนวน	3,000 เล่ม		โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ปรับปรุงครั้งที่ 4	มิถุนายน 2548	จำนวน	3,000 เล่ม		ทจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา
ปรับปรุงครั้งที่ 5	พฤศจิกายน 2550	จำนวน	7,000 เล่ม		ทจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา
ปรับปรุงครั้งที่ 6	พฤศจิกายน 2554	จำนวน	5,000 เล่ม		ทจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2531

ตำราชีวเคมี / บรรณาธิการ พจน์ ศรีบุญลือ ... [และคนอื่น ๆ]. -- พิมพ์ครั้งที่ 6.
-- ขอนแก่น : ภาควิชาชีวเคมี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2555.

545 หน้า ; ภาพประกอบ.

ISBN : 978-616-223-132-2

1. ชีวเคมี. 2. ชีวโมเลกุล. I.พจน์ ศรีบุญลือ, บรรณาธิการ. II. มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น. คณะแพทยศาสตร์. ภาควิชาชีวเคมี. III. ชื่อเรื่อง. [QU4 ค367 2555]

ราคา 395 บาท

พิมพ์ที่: ทจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา

232/199 หมู่ 6 ถ.ศรีจันทร์ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000

โทร. 0-4332-8589 โทรสาร 0-4332-8592

ดรรชนี

Index

A

- A substance, 425-426
- AB blood group, เลือดหมู่ AB, 425
- ABC excinuclease, 334
- ABO blood group, ระบบหมู่เลือด ABO, 425
- absolute temperature, อุณหภูมิสัมบูรณ์, 193
- absorptive state, ภาวะขณะกินหรือกำลังมีการดูดซึมอาหาร, 299
- Accelrys Chime, 515
- acetaldehyde, อะเซทาลดีไฮด์, 137, 196, 220, 239
- acetic acid, CH₃COOH, กรดแอซติก, 39, 42, 188
- acetoacetate, อะซีโทอะซิเตต, 267, 268, 284
- acetoacetyl CoA, อะซีโทอะเซทิลโคเอ, 267, 272, 284
- acetoacetyl-ACP, 265
- acetone, อะซีโตน, 267-268, 284
- acetyl CoA, อะเซทิลโคเอ, 137, 141, 190, 220, 222, 225, 227, 258-260, 262, 265, 267-268, 272, 282, 284, 300, 303, 311, 321
- acetyl CoA carboxylase, 264
- acetyl CoA dehydrogenase, 258-259
- acetylation, การเติมหมู่อะเซทิล, 390
- acetylcholine, อะเซทิลโคลีน, 137
- acetylcholine receptor ion channel, 468
- α -chain, สายแอลฟา, 426
- acid anhydride bond, พันธะที่ปราศจากน้ำ, 214
- acid dissociation constant, K_a , ค่าคงที่การแตกตัวเป็นไอออนของกรด, 40
- acid-base, กรด-เบส, 38
- acid-base balance, สมดุลของกรด-เบส, 48
- acid-base disorder, ภาวะกรด-เบสผิดปกติ, 38, 48
- strong acid, กรดแก่, 39
- strong base, เบสแก่, 39
- ภาวะกรด-เบสเกิน, 51
- acidic amino acid, กรดอะมิโนชนิดเป็นกรด, 100
- acidity, ความเป็นกรด, 41
- acidosis, ภาวะกรดเกิน, 48, 50
- acivicin, อะซิวิซิน, 315
- aconitase, 222
- actin, แอกทิน, 112, 410, 425, 433
- actinomycin D, แอกทิโนไมซินดี, 342
- activation energy, E_a , พลังงานกระตุ้น, 123, 194
- activator, ตัวกระตุ้น, 374
- active site, บริเวณเร่ง, 121-122
- active transport, การขนส่งที่ต้องใช้พลังงาน, 35, 209, 416, 418
- actomyosin, แอกโทไมโอซิน, 114
- acute intermittent porphyria, 452
- acute leukemia, โรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเฉียบพลัน, 319
- acute pancreatitis, ตับอ่อนอักเสบเฉียบพลัน, 280
- acyl carrier protein, ACP, 141, 265
- acyl CoA, เอซิลโคเอ, 264
- acyl CoA acetyl transferase, 258-259
- acyl CoA carboxylase, 270
- acyl CoA hydratase, 258-259
- acyl CoA synthetase, 257
- Add New Nucleic Sequence, 511
- adenine, A, เบสอะดีนีน, 159, 162, 308-309, 315, 321
- adenine deaminase, 309
- adenine phosphoribosyl transferase, 315
- adenine ribonucleoside, อะดีนีนไรโบนิวคลีโอไซด์, 162
- adenine ribonucleotide, อะดีนีนไรโบนิวคลีโอไทด์, 315
- adrenocorticotrophic hormone, ACTH, อะดรีโนคอร์ทิโคทรอปิกฮอร์โมน, 269
- adenosine, อะดีโนซีน, 162, 164, 309, 316
- adenosine monophosphate, AMP, อะดีโนซีนมอโนฟอสเฟต, 216, 235, 245, 312, 314-316
- adenosine diphosphate, ADP, อะดีโนซีนไดฟอสเฟต, 164, 216, 320, 425
- adenosine triphosphate, ATP, อะดีโนซีนไตรฟอสเฟต, 159, 164, 189-190, 197-198, 200-201, 203-205, 211, 214-216, 228, 231, 233-235, 244, 247, 254, 260, 263-264, 268, 270, 272, 278, 290, 304, 312, 314, 316, 319-320, 322, 338, 343, 376, 425, 431, 462, 473, 496
- ATP sulfurylase, 496
- ATP synthase, 199-200, 204-205, 408
- ATP:D-hexose-6-phosphotransferase, E.C.2.7.1.1, 121
- ATP-dependent cytosolic systems, 369
- ATP-dependent RNA-DNA helicase, 342
- adenosine deaminase, ADA, 309, 504-505
- adenosine kinase, 316
- adenosylcobalamine, โคเลนาไซม์บีสิบสอง, 146
- adenovirus, อะดีโนไวรัส, 504
- adenyl cyclase, 237, 245
- adenylate cyclase, 412
- adenylic acid, กรดอะดีนิก, 164
- adenylosuccinase, 314
- adenylyl cyclase, 270, 376, 461
- α -dextrinase, 208
- adhesion receptor, ตัวรับที่เกี่ยวข้องกับการยึดเหนี่ยวระหว่างเซลล์, 460, 468-469
- adipocyte, เซลล์ไขมัน, 270
- adipose tissue, เนื้อเยื่อไขมัน, 78, 299
- ADP-ribosylase, 412
- ADP-ribosylation, 463
- adrenalin, อะดรีนาลีน, 270
- adrenocorticotrophic hormone, ACTH, 401
- adynylosuccinate synthetase, 315
- affinity column, 502
- agarose, 491
- agarose gel electrophoresis, 492, 498
- agglutinin, 433
- α -globulin, แอลฟาโกลบูลิน, 435
- α -glucosidase, 60, 208

ตำราชีวเคมี

- α -helix, เกลียวแอลฟา, 108-109
- α -keto acid, กรดแอลฟาคีโ, 281, 290
- α -ketoglutarate, แอลฟาคีโกลูตาเรต, 137, 223, 225, 281, 282-283, 285, 290
- α -ketoglutarate dehydrogenase complex, 223, 225, 228
- alanine, อะลานีน, 99, 236, 280, 286, 290-291, 298, 300
- alanine aminotransferase, ALT, 455
- alanine transaminase, 281, 286
- albinism, อัลบิไนซึม, 284
- albumin, อัลบูมิน, 139, 280, 432-434, 454, 486
- albuminoid, อัลบูมินอยด์, 424
- alcohol dehydrogenase, 239, 399
- alcohol intoxication, พิษจากแอลกอฮอล์, 239
- alcoholic fermentation, การหมักสุรา, 220
- aldehyde, แอลดีไฮด์, 53
- aldohexose, อัลโดเฮกโซส, 54, 58
- aldolase, 212-213
- aldolase B, 247-248
- aldolase C, aldonic acid, 63
- aldonolactonase, 232
- aldopentose, อัลโดเพนโทส, 58, 159
- aldose, อัลโดส, 54, 230
- aldose reductase, 239-240, 248-249
- aldotetrose, อัลโดเตโทรส, 58
- algorithm, 514
- alkaline phosphatase, 434
- alkaloid, อัลคาลอยด์, 159
- alkalosis, ภาวะด่างเกิน, 48, 50
- alkaptonuria, อัลแคปโทนูเรีย, 283
- allantoicase, 310
- allantoin, แอลแลนโทอิน, 310
- allopurinol, อัลโลพูรินอล, 310
- allosteric enzyme, เอนไซม์ชนิดอัลโลสเตริก, 122
- allosteric site, บริเวณอัลโลสเตริก, 121-122
- all-trans retinal, 150
- alternative promoters, 399
- Alzheimer's disease, โรคความจำเสื่อม, 113, 371
- American Society of Biological Chemists, สมาคมนักเคมีชีวภาพแห่งอเมริกา, 1
- amethopterin, อะเมทอปเทอริน, 319
- amino acid, กรดอะมิโน, 98, 189-190, 228, 233, 236, 278, 297, 300
- amino acid derivative, อนุพันธ์ของกรดอะมิโน, 104
- amino acid metabolism, เมแทบอลิซึมของกรดอะมิโน, 280
- amino acid synthesis, การสังเคราะห์กรดอะมิโน, 290
- amino group, $-NH_2$, หมู่อะมิโน, 98
- δ -aminolevulinic acid, δ -ALA, กรดเดลต้าอะมิโนเลวูลินิก, 449
- δ -aminolevulinic acid synthetase, ALA synthetase, 449, 451
- δ -ALA dehydratase, 451, 453
- amino sugar, น้ำตาลอะมิโน, 67
- amino tautomer, อะมิโนเทาโตเมอร์, 160
- aminoacyl hydrazides, อะมิโนเอซิลไฮดราไซด์, 117
- aminoacyl site, A, 356
- aminoacyl-tRNA, 356-357, 362, 365-366
- aminoacyl-tRNA synthetase, 357-358
- amino-imino, อะมิโน-อิมิโน, 159
- aminopeptidase, 116, 279
- aminosalicylic acid, 145
- aminotransaminase, 281
- ammonia, แอมโมเนีย, 285-286
- ammonium ion, NH_4^+ , แอมโมเนียมไอออน, 290
- ammonium oxalate, แอมโมเนียมออกซาเลต, 443
- ammonium sulfate, แอมโมเนียมซัลเฟต, 115
- amphibolic pathway, วิถีแอมฟีโบลิก, 191, 225
- amphipathic molecule, โมเลกุลแอมฟีพาทิก, 84, 407
- amphiprotic substance, สารแอมฟีโพรติก, 39
- amphoteric substance, สารแอมโฟเทอริก, 39, 102
- ampicillin, แอมพิซิลลิน, 476-477
- amp^k, ไพร์ดีน amp^k, 477
- α -amylase, 114, 207-208
- amylo-1,4 $\rightarrow$ 1,6-transglycosylase (4 $\rightarrow$ 6 transferase), 242
- amylopectin, อะมิโลเพกทิน, 70, 207, 241
- amylose, อะมิโลส, 70, 207
- amytal, 203
- anabolic pathway, วิถีแอนแนบอลิซึม, 189-192
- anabolism, แอนแนบอลิซึม, 5, 188, 225, 237
- anaerobic glycolysis, โกลโคไลซิสแบบไม่ใช้ออกซิเจน, 219, 431
- anaplerotic reaction, ปฏิกิริยาการสร้างทดแทน, 226
- Anderson's disease, 246
- androgen, แอนโดรเจน, 422
- anemia, ภาวะโลหิตจาง, 231, 426, 486
- ANF receptor, 457
- angiotensin I, แองจิโอเทนซิน 1, 130
- angiotensin II, แองจิโอเทนซิน 2, 130
- anhydride bond, พันธะแอนไฮไดรด์, 164
- aniline, อะนิลีน, 139
- anion exchanger, ตัวแลกเปลี่ยนประจุลบ, 502
- ankyrin, แองไครน, 410, 425
- annealing, 487, 489
- anomer, อะโนเมอร์, 21, 60
- anomeric carbon, คาร์บอนอะโนเมอร์, 21, 60
- anorexia, เบื่ออาหาร, 137
- anterior pituitary, ต่อมใต้สมองส่วนหน้า, 459
- antiascorbic, 147
- antibiotic resistance gene, ยีนดื้อต่อยาปฏิชีวนะ, 476
- antibiotic resistance protein, โปรตีนดื้อต่อยาปฏิชีวนะ, 476
- antibody, แอนติบอดี, 5, 411
- anti-A, แอนติบอดีชนิด anti-A, 425
- anti-B, แอนติบอดีชนิด anti-B, 425
- antibody microarray, 503
- antibody profile, 503
- anticoagulant, สารกันเลือดแข็งตัว, 421, 443
- anticodon, แอนทิกโคดอน, 352, 354-355
- anticodon loop, วงแอนทิกโคดอน, 181
- antigen, แอนติเจน, 5
- antigen microarray, 503
- antihemorrhagic factor, 155
- antimycin A, 203
- angiotensin converting enzyme, 130
- antioxidant, สารต้านอนุมูลอิสระ, 130, 148
- antiport, 416
- antisense RNA, 382-383
- antisense strand, 338, 511
- antisterility vitamin, 153

antiterminator, ตัวต่อต้านสัญญาณหยุด, 373, 380-381
 antithrombin, แอนติทรอมบิน, 437
     antithrombin III, AT III, แอนติทรอมบิน III, 435, 442-443
 α_1 -antitrypsin, 435, 486, 505
 α_2 -antitrypsin, 443
 anti-tuberculosis drug, 145
 antivitamin, สารต้านวิตามิน, 137
 atrial natriuretic, ANF, 457
 antrum, 278
 AP endonuclease, 334
 AP site, 334
 apoenzyme, แอโพนไซม์, 121, 134
 apoprotein, แอโพอโรตีน, 92
 aporepressor, 377
 apurinic site, 333-334
 apyrase, 496
 apyrimidinic site, 334
 aquaporin, อะควอพอริน, 415
 acquired immune deficiency, AIDS, 486
Arabidopsis thaliana, 505
 arabinose, อะราบินโนส, 55
 arabinose operon, *ala* operon, 376
 arachidic acid, กรดอะราซิดิก, 82
 arachidonic acid, กรดอะราซิดอนิก, 82, 266, 408
 arginine, อาร์จินีน, 101, 184, 236, 288-290
 arginase, 288
 argininosuccinate, อาร์จินโนซัคซิเนต, 287
     argininosuccinate lyase, 287
     argininosuccinate synthase, 287
 aromatic group, หมู่แอโรแมติก, 101
 ArrayExpress, 515-516
 arsenate, 228
 arsenic poisoning, พิษจากสารหนู, 228
 arthritis, ข้ออักเสบ, 310
 artificial intelligence, 517
 ascorbic acid, vitamin C, วิตามินซี, 136, 232
 asparagine, แอสพาราจีน, 100, 236, 290-291, 363
 asparagine synthetase, 291
 aspartate, แอสพาร์เทต, 234, 236, 290, 291
 aspartate aminotransferase, AST, 455
 aspartate transaminase, 281
 aspartate transcarbamoylase, 316, 318-319
 aspartic acid, แอสพาร์ทิก, 100, 184, 226, 314-315
 aspartyl carbamoylase, 401
 asphyxia, ภาวะขาดออกซิเจน, 431
 aspirin, แอสไพริน, 51, 96, 231, 432
 asymmetric carbon, คาร์บอนอสมมาตร, 17, 56, 98
 atherosclerosis, หลอดเลือดแดงแข็งตัว, 255
 atomic number, เลขอะตอม, 16
 attachment of prosthetic group, การติดหมู่พรอสเทติก, 364
 attenuation, โปรตีนควบคุม, 373, 377-379
 attenuator, ตัวควบคุม, 377-378
 autocrine, 458
 autoradiography, ออโตเรดิโอกราฟี, 483, 495
 avidin, อะวีดีน, 144
 azacytidine, อะซาไซทิดีน, 388
 azaserine, อะซาเซอริน, 315

3'-azido-2',3'-dideoxythymidine, AZT, 3'-อะซิดอ-2',3'-ไดดีออกซีไทมีดีน, 349

B

B substance, 426
 bacitracin A, แบซิแทรซิน เอ, 107
 bacterial artificial chromosome, BAC, 475, 479-480
 bacteriophage, ไวรัสของแบคทีเรีย, 323, 380
 bacteriophage or phage λ , ไวรัสทำลายแบคทีเรียชนิดแลมดา, 475, 477-479
 β -adrenergic receptor, ตัวรับบีตาอะดรีเนอร์จิก, 461
 β -alanine, บีตาอะลานีน, 141, 310-311
 β -aminoisobutyric acid, กรดบีตาอะมิโนไอโซบิวทิริก, 311
 band 3, โปรตีน band 3, 410, 425
 band 4.1, โปรตีน band 4.1, 425
 barbiturate, บาร์บิทูเรต, 137
 base complementarity, เบสที่เป็นองค์ประกอบ, 170
 base dissociation constant, K_a , ค่าคงที่การแตกตัวเป็นไอออนของเบส, 40
 base excision repair, การตัดเบสออก, 333
 base pairing, การเข้าคู่กันของเบส, 170
 basic amino acid, กรดอะมิโนชนิดเป็นเบส, 100
 basophil, เบโซฟิล, 422, 432
 β -barrel, 111
 β -blocker, 462
 β -chain, สายบีตา, 426
 bee's wax, ไขจากผึ้ง, 88
 benzoquinone, เบนโซควิโนน, 203
 β -galactosidase, 208, 374-375, 485
 β -globin, บีตาโกลบิน, 398
 β -globulin, บีตาโกลบูลิน, 435, 454
 β -glucosidase, 60, 453-454
 β -glycosidic linkage, พันธะไกลโคไซด์ชนิดบีตา, 162
 β -hairpin, 111
 β -hydroxyacyl-ACP dehydrase, 265
 β -hydroxy- β -methylglutaryl CoA, HMG CoA, บีตา-ไฮดรอกซี-บีตา-เมทิลกลูทาร์ิลโคเอ, 267
 β -hydroxybutyrate dehydrogenase, 267
 bicarbonate ion, HCO_3^- , ไบคาร์บอเนตไอออน, 49
 bile acid, กรดน้ำดี, 252
 bile pigment, 453
 bilirubin, บิลิรูบิน, 445, 453-455
     bilirubin diglucuronide, บิลิรูบินไดกลูคูโรไซด์, 453-453
 biliverdin, บิลิเวอร์ดีน, 453-455
     biliverdin reductase, 453, -454
 BioCarta, 510, 517-518
 biochemist, นักชีวเคมี, 1
 biochemistry, ชีวเคมี, 3
 biocytin, ไบโอไซทิน, 144
 bioenergetics, ชีวพลังงาน, 188
 bioinformatics, ชีวสารสนเทศศาสตร์, 118, 508
 biological membrane, เยื่อหุ้มชีวภาพ, 78, 406
 Biology workbench, 511
 bioluminescence, การเปล่งแสงของสิ่งมีชีวิต, 200, 483
 biosignaling, สื่อสัญญาณทางชีวภาพ, 458
 biosynthesis of DNA, การสังเคราะห์ DNA, 323-324
 biosynthesis of RNA, การสังเคราะห์ RNA, 338
 biotin, ไบโอทิน, 136, 143-144, 234, 260, 264

ตำราชีวเคมี

biotinyllysine, 143
biotin, สารชีวพิษ, 366
biphasic integral protein, 409
2,3-bisphosphatase, 431
1,3-bisphosphoglycerate, 1,3-BPG, 1,3-บิสฟอสโฟกลีเซอเรต, 212, 214, 218, 233, 431
2,3-bisphosphoglycerate, 2,3-BPG, 2,3-บิสฟอสโฟกลีเซอเรต, 218, 425, 429-431
biuret, ไบยูเรต, 106
 β -ketoacyl CoA, บิตาคีโทเอซิลโคเอ, 258-259
 β -ketoacyl-ACP reductase, 265
 β -lactam, บิตาแลกแทม, 477
 β -lactamase, 477
BLAST, 514
blaTEM1, 477
 β -lipotropin, บิตาไลโพโทรปิน, 401
blood, เลือด, 420
blood cell, เซลล์เม็ดเลือด, 421
blood clotting factor, ปัจจัยแข็งตัวของเลือด, 364, 486
blunt end, ปลายทู่, 474
Bohr effect, 428
bomb calorimeter, บอมบ์แคลอริมิเตอร์, 297
bond energy, พลังงานพันธะ, 9
bond length, ความยาวพันธะ, 9
bond order, อันดับพันธะ, 9
bone marrow, ไขกระดูก, 424
bone marrow stem cell, เซลล์ต้นกำเนิดในไขกระดูก, 332
bound water, น้ำรวม, 31
bovine serum albumin, BSA, 103
 β -pleated sheet, แผ่นพับลิ้นบิดา, 108-110
brain, สมอง, 298
branching enzyme, เอนไซม์สร้างกิ่ง, 242
brown fat, ไขมันสีน้ำตาลเข้ม, 204
 β -sandwich, 111
 β -sitosterol, บิตา-ลิโทสเตอรอล, 94
 β -tum, 111
bubble boy, 504
buffer, บัฟเฟอร์, 38, 44, 102
    buffer capacity, ความจุบัฟเฟอร์, 45
    buffer efficiency, ประสิทธิภาพของสารละลายบัฟเฟอร์, 47
    buffer solution, สารละลายบัฟเฟอร์, 45
    buffer system, ระบบบัฟเฟอร์, 38
    buffer value, β , ค่าบัฟเฟอร์, 45-46
buffy coat, 421
building block, หน่วยการสร้าง, 3, 29, 32, 188, 190, 296
 β -ureidoisobutyric acid, บิตายูไรโดไอโซบิวทริก, 310
 β -ureidopropionic acid, บิตายูไรโดโพรพิโอนิก, 310-311
burst forming unit, BFU, 422
burst forming unit-erythroid, BFU-E, 422
butyric acid, กรดบิวทริก, 80
butyryl-ACP, 265
bypass reaction, ปฏิกิริยาทางเลี่ยง, 233

C

C1-esterase inhibitor, 443
Ca²⁺-ATPase, 416
Caenorhabditis elegans, หนอนตัวกลม, 505

caffeic acid, กรดแคฟเฟอิก, 138
caffeine, แคฟเฟอีน, 159
Cahn-Ingold-Prelog, 18, 57
calcidiol, แคลซิไดออล, 151
calciferol, แคลซิเฟอรอล, 151
calcitriol, แคลซิไทรออล, 151
calcium, แคลเซียม, 152-153
    calcium chloride, CaCl₂, แคลเซียมคลอไรด์, 480
    calcium citrate, แคลเซียมซิเตรต, 443
    calcium fluoride, แคลเซียมฟลูออไรด์, 443
    calcium oxalate, แคลเซียมออกซาเลต, 443
cAMP-CAP, 376
cancer, 486
capillary electrophoresis, 495
captopril, แคปโทพริล, 130
carbaminohemoglobin, คาร์บามิโนเฮโมโกลบิน, 430
carbamoyl aspartate, คาร์บาโมอิลแอสพาร์เทต, 319
carbamoyl aspartic acid, CAA, คาร์บาโมอิลแอสพาร์ทิก, 316-318
carbamoyl phosphate, CAP, คาร์บาโมอิลฟอสเฟต, 287, 316, 318
carbamoylphosphate synthase, 401
carbamoyl phosphate synthetase I, 287, 316
carbamoyl phosphate synthetase II, 316, 319
carbamoyl phosphate synthetase/aspartate transcarbamoylase/
    dihydroorotase, CAD, 317
carbohydrate, คาร์โบไฮเดรต, 53, 207, 229
carbon and oxygen cycle, วัฏจักรคาร์บอนและออกซิเจน, 192
carbon skeleton, โครงคาร์บอน, 236, 281, 300
carbonic acid, H₂CO₃, กรดคาร์บอนิก, 49
carbonic anhydrase, 49, 425, 430
carbonmonoxide, CO, คาร์บอนมอนอกไซด์, 203
carboxyhemoglobin, คาร์บอกซีเฮโมโกลบิน, 430
carboxyl group, -COOH, หมู่คาร์บอกซิล, 98
carboxylation, การเติมหมู่คาร์บอกซิล, 364
carboxypeptidase, 116, 279
carboxy-terminal domain, CTD, 343
carcinogen, สารก่อมะเร็ง, 333
cardiac beriri, cardiac beriri, 137
carnauba wax, ไชคาร์เนบา, 88
carnitine, 3-hydroxy-5-trimethylammonium butyrate, คาร์นิติน, 256-258
carnitine acyltransferase I, 257, 267
carnitine acyltransferase II, 258
carotene, แคโรทีน, 149
carotenemia, สารแคโรทีนอยด์ในกระแสเลือดสูง, 151
carotenoids, แคโรทีนอยด์, 149
carrier protein, ตัวพาจำเพาะ, 415, 416
casein, เคซีน, 114, 401
catabolic pathway, วัฏจักรแคแทบอลิซึม, 189-191
catabolism, แคแทบอลิซึม, 5, 188, 225-226, 237
catabolite gene activator protein, CAP, 376, 392
catabolite repression, 376
catalase, 261, 425, 445, 450
cataract, ต้อกระจก, 240-241
cation exchanger, 502
cDNA, 509, 513, 515
cDNA chip, 517
cDNA library, ห้องสมุด cDNA, 481

- CDP-choline, 271-272
 CDP-diacylglycerol, 271
 CDP-ethanolamine, 271
 Celiac disease, 280
 cell, เซลล์, 33
     cell biology, ชีววิทยาของเซลล์, 1
     cell composition, ส่วนประกอบของเซลล์, 28
     cell cycle, วัฏจักรของเซลล์, 183
     cell differentiation, การแปลงสภาพของเซลล์, 388
     cell drinking, 416
     cell eating, 416
     cell membrane, เยื่อหุ้มเซลล์, 33, 35, 407
     cell recognition, กระบวนการจดจำเซลล์, 75, 411
     cell signalling, สื่อสัญญาณของเซลล์, 408
     cell wall, ผนังเซลล์, 34
 cellulase, 71
 cellulose, เซลลูโลส, 53, 69, 71, 208
 central dogma, 323
 central pathway, วิถีที่เป็นศูนย์กลาง, 211
 centromere, เซนโทรเมอร์, 183, 479
 cephalin, 89
 ceramide, เซราไมด์, 91, 272, 407
 cerebroside, เซเรโบไซด์, 75, 91
 ceruloplasmin, ซีรูโลพลาสมิน, 435
 cetyl palmitate, เซทิลพาล์มิเตด, 88
 cGTP, 513
 change in enthalpy, ค่าการเปลี่ยนแปลงเอนทัลปี, 193
 change in free energy, ค่าการเปลี่ยนแปลงพลังงานอิสระ, 192
 chaperone, ชาเปอโรน, 111, 363, 368
 chaperonin, ชาเปอโรนิน, 363
 cheilosis, angular stomatitis, โรคปากนกกระจอก, แผลที่มุมปาก, 139
 chemical bond, พันธะเคมี, 8
 chemical transformation, 480
 chemiluminescence, ปฏิกิริยาเคมีกำเนิดแสง, 483, 496
 chemiosmosis, 204
 chief cell, 278
 chiral molecule, โมเลกุลไครัล, 17
 chitin, ไคติน, 53, 67, 69, 72
 chloramphenicol, คลอแรมเฟนิคอล, 365
 cholecalciferol, vitamin D₃, 7-ดีไฮดรอกคอเลสเตอรอล, 151
 cholecystokinin, คอเลซิสโตไคนิน, 252, 279, 453
 cholera toxin, อหิวาตกโรค, 75, 92, 463
 cholesterol, คอเลสเตอรอล, 78, 92-94, 130, 150, 252-253, 406-407, 414, 425, 432-433
 cholesterol palmitate, คอเลสเตอรอลพาล์มิเตด, 88
 cholesteryl ester, คอเลสเตอรอลเอสเทอร์, 94, 253-254, 272
 cholesteryl hydrolase, 253
 choline, โคลีน, 145, 270-271
 choline kinase, 271
 cholinesterase, 425
 Christmas disease, 486
 chromatin fiber, โครมาติน, 183
 chromatography, โครมาโทกราฟี, 5
 chromosome, โครโมโซม, 183, 332
 chronic leukemia, โรคมะเร็งเม็ดเลือดขาวชนิดเรื้อรัง, 310
 chylomicron, ไคโลไมครอน, 92, 149, 254, 407
 chymotrypsin, 113, 132, 279, 500
 chymotrypsinogen, 132, 279
 circular double strand, สายคู่ปลายปิด, 166
 circular strand, วงกลม, 166
 cirrhosis, ตับแข็ง, 452
 cis- Δ^3 -enoyl CoA, 260
 cis-aconitate, ซิส-อะโคนิเตด, 222
 citrate, ซิเตรต, 217, 222, 224-225, 238, 263, 265
 citrate lyase, 263
 citrate synthase, 222, 225, 263, 304
 citric acid, กรดซิตริก, 39
 citric acid cycle, วัฏจักรกรดซิตริก, 221
 citrulline, ซิตริลลีน, 287-289
 clathrin, 369, 417
 clone, โคลน, 471
 cloning site, 478
Clostridium perfringens, 415
 clot retraction, การหดตัวของลิ่มเลือด, 437
 clotting factor
     clotting factor IX, 486
     clotting factor VIII, 486
 clover leaf, ใบกานพลู, 181
 coagulation factor, ปัจจัยการแข็งตัวของเลือด, 421, 434
     factor IIa, 443
     factor IV, แฟกเตอร์ IV, 434
     factor IXa, 437
     factor IX-VIIIa, tenase complex, 438
     factor Va, 436-437, 442
     factor VIIa, แฟกเตอร์ VIIa, 435, 442-443
     factor VIIIa, 436-437
     factor von Willebrand, vWF, 436
     factor Xa, 437-440
     factor Xia, 443
     factor XII, 438-440
     factor XIIa, 438, 443
     factor XIII, 440
     factor XIIIa, 440
 cobalamin, B₁₂, วิตามินบีสิบสอง, 136
 coding sequence, ส่วนที่สามารถแปลรหัส, 351, 505
 coding strand, 338, 342
 codon, โคดอน, 101, 180, 352, 354-355, 382
 coenzyme, โคเอนไซม์, 121, 134, 201
     coenzyme A, CoASH, โคเอนไซม์ เอ, 141, 221, 257
     coenzyme B12, deoxyadenosyl cobalamin, 260
     coenzyme Q, โคเอนไซม์คิว, 203
 cofactor, ปัจจัยร่วม, 134-135
 cohesive end, ปลายเหนียว, 474
 collagen, คอลลาเจน, 114, 148
 colony forming unit, CFU, 422
 colony forming unit-granulocyte, CFU-G, 422
 colony stimulating factor, CSF, 422
 combined acidity, ความเป็นกรดรวม, 41
 committed stem cell, เซลล์ต้นกำเนิดชนิดยูนิโพเทนท์, 422
 common degradation product, ผลิตภัณฑ์การสลายร่วม, 190
 common intermediate, สารอินเทอร์มีเดียตร่วม, 296
 compartmentalization, 33
 competitive inhibition, การยับยั้งแบบแข่งขัน, 129
 complement, คอมพลีเมนต์, 434

ตำราชีวเคมี

- complementary base, เบสเป็นองค์ประกอบ, 402
complementary DNA, cDNA, 482, 490-491, 497
complementary strand, สายองค์ประกอบ, 170, 324
Complex in electron transport chain
  Complex I, NADH-dehydrogenase complex, 201
  Complex II, succinate dehydrogenase complex, 201
  Complex III, ubiquinone-cytochrome c oxidoreductase, 202
  Complex IV, cytochrome oxidase, 202
complex type, 76
compound lipid, ลิพิดเชิงประกอบ, 79, 89
computational biochemistry and molecular biology, ชีวเคมีและชีววิทยา
  โมเลกุลเชิงคอมพิวเตอร์, 508
concanavalin A, คอนแคนวาวัลินเอ, 109
concatemer, คอนคาทีเมอร์, 477
condroitin sulfate, คอนดรอยทีนซัลเฟต, 72
cone, เซลล์โคน, 150
configuration, โครงแบบ, 14, 103
conformation, โครงรูป, 14, 114
congenital erythropoietic porphyria, 452
congenital lactose deficiency, 209
conjugate acid, คู่กรด, 40
conjugate base, คู่เบส, 39
conjugate redox pair, คู่ปฏิกิริยารีดอกซ์, 196
conjugated bilirubin, 453-455
conjugated protein, โปรตีนเชิงซ้อน, 98, 426
conjunctivitis, เยื่อบุตาอักเสบ, 139
connective tissue, เนื้อเยื่อเกี่ยวพัน, 420
consensus sequence, 394
conserved protein, โปรตีนอนุรักษ์, 184
constitutive enzyme, 372
control of metabolism, การควบคุมเมแทบอลิซึม, 372
coordinate covalent, พันธะโคออดิเนตโคเวเลนต์, 10
copper sulfate, คอปเปอร์ซัลเฟต, 106
coproporphyrin, โคโพรพอร์ไฟริน, 446
coproporphyrinogen III, โคโพรพอร์ไฟรีโนเจน III, 447-448
coproporphyrinogen oxidase, 449, 451
Cori cycle, วัฏจักรคอไร, 235, 298, 300-301
Cori's disease, 246
corpuscle, เซลล์เม็ดเลือด, 421
corrin ring, วงแหวนคอรีน, 146
corticosteroid drug, 96
corticotropin, คอร์ติโคโทรฟิน, 401
cortisol, คอร์ติซอล, 468
cosmid, คอสמיד, 475, 477-479
co-substrate, ซับสเตรทร่วม, 134
covalent bond, พันธะโคเวเลนต์, 8, 38
covalent modification, 244
creatine phosphokinase, 434
creatinine, ครีเอตินีน, 420
Creutzfeldt-Jacob disease, CJD, โรคคว้าน้ำ, 113
critical micelle concentration, CMC, 83
cruciform, ไม่กางขน, 175
CTP synthase, 317-318
cyanide, CN⁻, ไฮยาไนด์, 203
cyanogen bromide, CNBr, ไฮยาโนเจนโบรไมด์, 117, 485, 500
3',5'-cyclic AMP, cAMP, 164-165
3',5'-cyclic GMP, cGMP, 164-165, 461, 467
cyclic AMP, cAMP, 237, 244, 270, 304, 376, 461
cyclic AMP receptor protein, CRP, 376
cyclic nucleotide, ไซคลิกนิวคลีโอไทด์, 164
cyclic nucleotide phosphodiesterase, 462
cycloheximide, ไซโคลเฮกซิมิด, 366
cyclooxygenase, 96
cyclooxygenase pathway, วิถีไซโคลออกซิเจเนส, 95
cycloserine, ไซโคลเซอร์ิน, 145
cysteine, ซิสเทอีน, 100, 145, 236, 290, 364
cystic fibrosis, ซิสติกไฟโบรซิส, 154, 479
cystine, ซิสทีน, 101
cytidine, ไซทิดีน, 162, 164
cytidine triphosphate, CTP, ไซทิดีนไตรฟอสเฟต, 271, 316-319, 338
cytidylic acid, 164
cytochrome, Cyt, ไซโทโครม, 201, 203, 445
  Cyt a, ไซโทโครม เอ, 202-203
  Cyt a₃, ไซโทโครม เอ3, 202
  Cyt b, ไซโทโครม บี, 203
  Cyt b₅₆₀, ไซโทโครม บี 560, 201
  Cyt b₅₆₂, ไซโทโครม บี 562, 202
  Cyt b₅₆₆, ไซโทโครม บี 566, 202
  Cyt c, ไซโทโครม ซี, 108, 202-203, 450
  Cyt c₁, ไซโทโครม ซี1, 202
  cytochrome P450, ไซโทโครม P450, 450, 452-453
cytokine, ไซโทไคน์, 255, 423
cytoplasm, ไซโทพลาซึม, 256
cytosine deoxyribonucleoside, ไซโทซีนดีออกซีโรโบนิวคลีโอไซด์, 162
cytosine ribonucleotide, ไซโทซีนโรโบนิวคลีโอไทด์, 317
cytosine, C, ไซโทซีน, 159, 162, 308, 321
cytoskeleton, แกนโครงสร้างของเซลล์, 410
cytosol, ไซโทซอล, 34
- ## D
- D-2-deoxyribose, 159
dansyl chloride, 116
database, ฐานข้อมูล, 497, 509
dBest, 509
D-β-hydroxybutyryl-ACP, 265
δ-chain, สายเดลตา, 426
de novo pathway, วิถีการสังเคราะห์หลัก, 312-313, 321
deamination, ปฏิกิริยากำจัดหมู่เอมีน, 143, 280, 308, 333
debranching enzyme, เอนไซม์สลายกิ่ง, 243
decarboxylation, ปฏิกิริยาขจัดหมู่คาร์บอกซิล, 143, 156
degeneracy of the genetic code, 352
dehydration, ภาวะขาดน้ำ, 31
dehydroascorbic acid, ดีไฮโดรแอสคอร์บิก, 147
dehydrogenase, 139
dehydrogenation, ปฏิกิริยาการจัดไฮโดรเจน, 258
dementia, สมองเสื่อม, 140
deoxy sugar, น้ำตาลดีออกซี, 66
deoxyadenine, ดีออกซีอะดีนีน, 162
deoxycytidine, ดีออกซีไซทิดีน, 162
deoxyguanosine, ดีออกซีกวัวโนซีน, 162
deoxyhemoglobin, เฮโมโกลบินที่ยังไม่จับกับออกซิเจน, 428, 431
deoxyinosine, ดีออกซีอิโนซีน, 162
deoxypolynucleotide, ดีออกซีพอลินิวคลีโอไทด์, 470
deoxyribonuclease, 308, 321

- deoxyribonucleic acid, DNA, กรดดีออกซีไรโบนิวคลีอิก, 159, 168-172, 175, 177-178, 183-185, 308, 311, 321, 374, 378, 380, 384-386, 388, 390-397, 402, 470-484, 485-488, 490-497, 509, 512-514
- deoxyribonucleoside, ดีออกซีไรโบนิวคลีโอไซด์, 162
- deoxyribonucleoside diphosphate, dNDP, ดีออกซีไรโบนิวคลีโอไซด์ไดฟอสเฟต, 321
- deoxyribonucleoside triphosphate, dNTP, 325, 494, 496-497
- dexoyadenosine triphosphate, dATP, 325, 487, 497, 513
- dATPαS, 497
- deoxycytosine triphosphate, dCTP, 487, 513
- deoxyguanosine triphosphate, dGTP, 325, 487
- dTTP, 325, 487, 513
- dUDP, 317-318
- dUMP, 317-319
- deoxyribonucleotide, ดีออกซีไรโบนิวคลีโอไทด์, 147, 163, 159, 311, 320
- deoxyribose, ดีออกซีไรโบส, 53, 67, 159, 308
- derivative of lipid, อนุพันธ์ของลิพิด, 79-80
- dermatitis, ผิวหนังอักเสบ, 140
- D-erythrose, 58
- desseminated intravascular clotting, DIC, 442
- desulfuration, ปฏิกริยาขจัดหมู่ซัลไฟด์, 143
- detergent, สารซักฟอก, 84, 409
- detoxification, การลดพิษของสาร, 451
- deuteroporphyrin, ดีวเทอโรพอร์ไฟริน, 446
- dextran, เดกซ์ทราน, 69, 71
- dextrin, เดกซ์ทริน, 208
- dextrorotatory, d, 18
- 2-dimensional polyacrylamide gel electrophoresis, 2D-PAGE, อิเล็กโตรโพรอสซิสสองมิติ, 118
- D-fructose, 59, 209
- D-galactose, 58, 209, 249
- D-glucitol, กลูซิทอล, 64
- D-glucuronic acid, กรดกลูคูโรนิก, 63
- D-glucose, 58, 209
- D-glucuronate, 232
- diabetes mellitus, DM, เบาหวาน, 240, 486
- DM type 1, เบาหวานชนิดที่ 1, 240
- DM type 2, เบาหวานชนิดที่ 2, 240
- diacylglycerol, DAG, ไดเอซิลกลีเซอรอล, 80, 86, 89, 241, 269, 271, 408-409, 461
- diagonal electrophoresis, 117
- dialysis, ไดออลิซิส, 115
- diarrhea, ท้องเดิน, 50, 75, 140
- diastereoisomer, ไดอะสเตอริโอไอโซเมอร์, 19, 57
- dicer, 403
- dicyclohexylcarbodiimide, DCCD
- ไดไซโคลเฮกซิลคาร์โบไดอิมิด, 204
- dideoxy chain termination DNA sequencing, 494
- dideoxyinosine, DDI, 349
- dideoxyribonucleoside triphosphate, ddNTP, 494-495
- ddATP, 495
- ddCTP, 495
- ddGTP, 495
- ddTTP, 495
- dietary fiber, โยอาหาร, 54
- diethylaminoethyl ion, 502
- digital northern analysis, 515
- digitalis, ดิจิทัลิส, 65
- digitoxin, ดิจิโทซิน, 65
- diglyceride, ไดกลีเซอไรด์, 80
- dihydrofolate reductase, 145, 317, 319
- dihydrofolate, FH₂, ไดไฮโดรโฟเลต, 317-319
- dihydroorotase, 317-318, 401
- dihydroorotate dehydrogenase, 317-318
- dihydroorotic acid, DHOA, กรดไดไฮโดรโอโรติก, 317-318
- dihydrothymine, ไดไฮโดรไทมีน, 310-311
- dihydrouracil, DHU, ไดไฮโดรยูราซิล, 181, 310-311
- dihydrouridine, ไดไฮโดรยูรีดีน, 347
- dihydroxyacetone, ไดไฮดรอกซีอะซิโตน, 55, 59, 230
- dihydroxyacetone phosphate, DHAP, ไดไฮดรอกซีอะซิโตนฟอสเฟต, 66, 197, 212-214, 233, 247, 268
- 1,25-dihydroxycholecalciferol, 1,25-ไฮดรอกซีโคเลคัลซิเฟอรอล, 151, 450
- 2,4-dinitrophenol, 2,4-DNP, 2,4-ไดไนโตรฟินอล, 204
- dinitrophenylated amino acid, อนุพันธ์กรดอะมิโนไดไนโตรฟีนิล, 103
- dinucleotide, ไดนิวคลีโอไทด์, 166
- dipeptidyl-tRNA, 361-362
- diphenylamine reaction, ปฏิกริยาไดเฟนิลามีน, 159
- diphosphoglyceromutase, 431
- diphtheria toxin, พิษของเชื้อโรคคอตีบ, 366
- dipolar interaction, อันตรกิริยาโพลาร์, 11
- dipole-dipole moment, 11
- direct bilirubin, 453-454
- direct repair, การซ่อมโดยตรง, 333
- directional cloning, 484
- disaccharide, ไดแซ็กคาไรด์, 68, 208, 249
- dissymmetry, 22
- disulfide bond, พันธะไดซัลไฟด์, 9, 101, 107, 115, 364, 434
- diterpene, ไดเทอร์เพน, 93-94
- dithiothreitol, ไดไทโอเทอริทอล, 115, 498
- D-ketose, คีโอส, 59
- D-manitol, แมนนิทอล, 64
- D-mannose, แมนโนส, 56, 58, 64
- D-methylmalonyl CoA, เมทิล มาโลนิลโคเอ, 260
- DNA
- A form, 174
- B form, 174
- Z form, 174
- DNA binding domain, 392
- DNA cloning, 471
- DNA Databank of Japan, DDBJ, 509-510, 514
- DNA-dependent RNA polymerase, 338
- DNA fingerprint, ลายพิมพ์ DNA, 491, 493
- DNA glycosylase, 333
- DNA gyrase, 328
- DNA helicase, 343
- DNA library, ห้องสมุด DNA, 481
- DNA ligase, 330, 332, 334-335, 477
- DNA methyltransferase, 388-389
- DNA microarray, 471, 491, 515
- DNA primer, 330, 513, 496
- DNA probe, ตัวตรวจจับ DNA, 483

คำราชาศัพท์

- DNA rearrangement, 386
DNA recombinant technology, 5
DNA repair, การซ่อมแซม DNA, 333
DNA replicase system, 328
DNA replication, การถ่ายแบบ DNA, 323-324, 332
DNA sequencing, การหาลำดับเบสในสาย DNA, 471, 491, 495, 511
DNA topoisomerase, 332
DNA topoisomerase II, 328
DNA unwinding element, DUE, 328
DnaA, 328
DnaB, 328
DNA polymerase, 325, 329, 330, 332, 334, 338, 369, 482, 487, 494-496
DNA polymerase α , 332
DNA polymerase β , 332
DNA polymerase δ , 332
DNA polymerase ϵ , 332
DNA polymerase γ , 332
DNA polymerase I, 325, 327, 330, 334
DNA polymerase II, 326-327
DNA polymerase III, 326-327, 330-331
DNA polymerase III complex, 326
DNA polymerase III holoenzyme, 326
DNA polymerase IV, 326
DNA polymerase V, 326
domain, โดเมน, 112, 509
dopa, โดพา, 281
dopamine, โดพามีน, 105, 281
double bond, พันธะคู่, 9
double strand, สายคู่, 165
D-ribose, ไรโบส, 58
Drosophila melanogaster, แมลงหวี่, 505
dry beriberi, 137
D-sorbitol, ซอร์บิทอล, 64, 67
D-threose, 58
Duchenne muscular dystrophy, DMD, โรคดูเชน, 371, 504-505
duodenum, ลำไส้ส่วนต้น, 279
dwarfism, โรคแคระ, 484
D-xylitol, ซิลิทอล, 64
D-xylose, ซิโลส, 55, 64
dynamic equilibrium, สมดุลพลวัต, 191
dystrophin, ดีสโทรฟิน, 371
- E**
e-chain, สายเอพพิลอน, 426
eclipsed, 14
Edman degradation, 500-501
effector, ตัวแปลง, 122
elastase, 443
electrolyte, อิเล็กโทรไลต์, 420
electromotive force, emf, แรงขับเคลื่อนทางไฟฟ้า, 196
electron acceptor, สารประกอบที่สามารถให้คู่อิเล็กตรอน, 38
electron donor, สารประกอบที่สามารถรับคู่อิเล็กตรอน, 38
electron transport chain, ETS, กระบวนการขนส่งอิเล็กตรอน, 24, 139, 200, 203, 227, 259
electrophoresis, อิเล็กโทรโฟรีซิส หรือ การแยกด้วยกระแสไฟฟ้า, 113, 160, 434, 471, 491
electroporation, 480
electrostatic interaction, อันตรกิริยาไฟฟ้าสถิตย์, 10, 66
element, ธาตุ, 28
    principle element, ธาตุหลัก, 28
    trace element, ธาตุรอง, 28-29
elinin, อิลินิน, 425
Elk-1, 465
ELL, 344
elongation factor, EF, แฟกเตอร์เพิ่มความยาว, 344, 383
    EF-G, 362, 383
    EF-Ts, Ts, 361
    EF-Tu, Tu, 361, 383
Embden Mayerhof pathway, 211
embryonic cell, เซลล์ของตัวอ่อน, 332
embryonic or prenatal hemopoiesis, การสร้างเลือดของทารกในครรภ์, 423
emphysema, 486
emulsifier, ตัวที่ทำให้เกิดอิมัลชัน, 84, 252
emulsion, อิมัลชัน, 252
enalapril, อีนาลาพริล, 130
enantiomer, อีแนนทีโอเมอร์, 17, 19, 57
encephalopathy, ความผิดปกติของสมอง, 289
endergonic reaction, การเติมพลังงาน, 194
endocrine, 458
endocytosis, เอนโดไซโทซิส, 75, 408, 417
endonuclease, 334, 345, 347
endoplasmic reticulum, ER, เอนโดพลาสมิกเรติคูลัม, 36, 235, 363-364, 367-368, 370
    rough endoplasmic reticulum, RER, 356
    smooth endoplasmic reticulum, SER, 451
endosome, เอนโดโซม, 417
endothelium, เซลล์บุชั้นในของหลอดเลือด, 423
endotoxin, สารพิษ, 412
energy storage, แหล่งสะสมพลังงาน, 78
enhancer, ตัวเพิ่มประสิทธิภาพ, 390, 396
enolase, 215
enoyl CoA isomerase, 260
enoyl-ACP reductase, 265
enteropeptidase, 279
entropy, S, เอนโทรปี, 192
enzyme, เอนไซม์, 120
    enzyme activity, การทำงานของเอนไซม์, 127
    enzyme cascade, 459
    enzyme commission, 120
    enzyme unit, 127
    enzyme-(aminoacyl-AMP) complex, 357
    enzyme-linked immunosorbent assay, ELISA, 5
    enzyme-substrate complex, ES-complex, เอนไซม์ซับสเตรดคอมเพล็กซ์, 123, 125
eosinophil, อีโอซิโนฟิล, 422, 432
epidermal growth factor receptor, EGF-R, 464
epidermal growth factor, EGF, 463, 486
epigenetic regulation, 389
epimer, อีพิเมอร์, 21, 58
epimerase, 58, 62

epimerization, ปฏิกิริยาการเปลี่ยนอิพิเมอร์, 62, 229
 epinephrine, เอพิเนฟริน, 22, 237, 245, 269, 436, 459, 461-462
 equivalent point, จุดสมมูล, 46
 ergocalciferol, vitamin D₂, เออโกแคลซิเฟอรอล, 151
 ERK, 465
 erythropoietic protoporphyrin, 451
 erythrocyte, เม็ดเลือดแดง, 421, 424-425
 erythromycin, อิริโทรมัยซิน, 365
 erythropoietin, อิริโทรพอยอีทิน, 422, 486
 erythrose, อิริโทรส, 55
 erythrose-4-phosphate, อิริโทรส-4-ฟอสเฟต, 230
 erythrulose, อิริทรูโลส, 55
Escherichia coli, 505
 essential amino acid, กรดอะมิโนจำเป็น, 101
 essential fatty acid, กรดไขมันจำเป็น, 81, 266, 290
 essential fructouria, 248
 ester bond, พันธะเอสเทอร์, 163
 estrogen, เอสโตรเจน, 393, 468
 ethanol, เอทานอล, 196, 218, 220, 239
 ethanolamine, เอทานอลามีน, 89, 270-271
 ethanolamine kinase, 271
 ethidium bromide, EtBr, เอทีเดียมโบรไมด์, 489, 492
 ethylene glycol, เอทีลีนไกลคอล, 51
 etioporphyrin, เอทีโอพอร์ไฟริน, 446
 euchromatin, ยูโครมาติน, 390
 eukaryote, ยูแคริโอต, 33
 European Bioinformatics Institute, 516
 European Molecular Biology Laboratory Data Library, EMBL, 118, 509-510, 514
 excision repair, การซ่อมโดยการตัดออก, 333
 excision-repair activity, 326
 exergonic reaction, การปลดปล่อยพลังงาน, 194
 exocrine gland, ต่อมไร้ท่อ, 279
 exocytosis, เอกไซโทซิส, 408
 exon, เอกซอน, 345, 385, 482
 exonuclease activity, 326
     3' → 5' exonuclease (proof reading), 332
     5' → 3' exonuclease, 334, 490
 extrachromosomal DNA, 476
 extramedullary hemopoiesis, การสร้างเลือดนอกไขกระดูก, 423-424
 extrinsic pathway, วิถีร่วม, 438

F

facilitated diffusion, การแพร่แบบอาศัยพาหะ, 209, 415, 416
 FADH₂, 189, 195, 200, 203, 223, 224, 259, 260
 family, แฟมิลี, 113
 FASTA, 514
 FASTA format, 511
 fasting hypoglycemia, 246
 fasting state, ภาวะอดอาหาร, 298-299
 fat, ไขมัน, 86
 fatty acid, กรดไขมัน, 78-80, 190, 225, 228, 236, 253-254, 268-269, 297, 300, 302-303
     fatty acid metabolism, เมแทบอลิซึมของกรดไขมัน, 256
     fatty acid synthase complex, 33, 264-265
     fatty acid synthesis, การสังเคราะห์กรดไขมัน, 263

    fatty acyl carnitine, o-acyl carnitine, แฟตตีเอซิลคาร์นิทีน, 257-258
     fatty acyl CoA, แฟตตีเอซิลโคเอ, 225, 256-258, 267-268, 272
 fed state, ภาวะขณะกินหรือกำลังมีการดูดซึมอาหาร, 299
 feeding-fasting cycle, การได้รับและอดอาหาร, 299
 fermentation, การหมัก, 3
 ferritin, เฟอร์ริทิน, 454
 ferrochelatase, 451
 Fe-S, 202
 Feulgen stain, การย้อมสีแบบของฟอยล์เกน, 159
 fibrin, ไฟบริน, 421, 437, 442
     fibrin clot, สลิ่มเลือด, 437
     fibrin degradation product, FDP, 442
     fibrin monomer, ไฟบรินโมโนเมอร์, 440
     fibrin polymer, พอลิเมอร์ของไฟบริน, 440
     fibrin split product, FSD, 442
 fibrinogen, ไฟบริโนเจน, 114, 155, 421, 433, 437, 440
 fibrinolysis, การละลายสลิ่มเลือด, 442
 fibronopeptide B, ไฟบริโนเปปไทด์ B, 440
 fibroblast growth factor receptor, FGF-R, 464
 fibroblast growth factor, FGF, 463, 486
 fibroin, ไฟโบรอิน, 109-110, 114
 fibronopeptide A, ไฟบริโนเปปไทด์ A, 440
 fibrous protein, โปรตีนเส้นใย, 107, 110, 114
 Fischer projection, ฟิชเชอร์โปรเจกชัน, 14, 56, 60-61
 fish oil, น้ำมันปลา, 83
 flavin, ฟลาวิน, 138
 flavin adenine dinucleotide, FAD, ฟลาวินอะดีนีนไดนิวคลีโอไทด์, 138-139, 165, 195, 197, 221, 224, 258-259, 309
 flavin mononucleotide, FMN, ฟลาวินมอนोनิวคลีโอไทด์, 138-139, 195, 201
 flavoprotein, ฟลาโวโปรตีน, 139
 flavoprotein dehydrogenase, 261
 flip-flop, 413
 flippase, 413
 floppase, 413
 fluid mosaic model, 406-407, 413, 418
 fluorescence, ปฏิกิริยาเรืองแสง, 483
 Fluorescence Resonance Energy Transfer, FRET, 490
 fluorescent dye, สีฟลูออเรสเซนต์, 489
 fluoride, F⁻, ฟลูออไรด์, 215, 443
 1-fluoro-2,4-dinitrobenzene, FDNB, 103
 fluorophore, 490
 fluorouracil, 5-FU, ฟลูออโรยูเรซิล, 319
 fMet, 361, 363, 366
 fMet-tRNA^{fMet}, 358-359, 361, 365
 FMN, 165
 FMNH₂, 195
 folacin, โฟเลซิน, 144-145
 folate reductase, 145
 folic acid, กรดโฟลิก, 136, 144-145
 Forbe's disease, 246
 forensic medicine, นิติเวชวิทยา, 494
 formimino grup, หมู่ฟอร์มิมิโน, 145
 formyl group, หมู่ฟอร์มิล, 145
 formylation, การเติมหมู่ฟอร์มิล, 358
 fragment D, 442

ตำราชีวเคมี

fragment E, 442
fragment X, 442
fragment Y, 442
frameshift, 354
free or actual acidity, กรดอิสระ, 41-42
free radicals, อนุมูลอิสระ, 255
free water, น้ำอิสระ, 31
fructokinase, 247-248
fructosan, ฟรักโทแซน, 71
fructose, ฟรักโทส, 55-56, 239-240, 247-248
fructose bisphosphatase-1, FBPase1, 238
fructose-1,6-bisphosphatase, 233-235
fructose-1,6-bisphosphate, ฟรักโทส-1,5-บิสฟอสเฟต, 212-213, 216, 233-234, 237
fructose-1-phosphate, 216-217, 247
fructose-2,6-bisphosphate, F-2,6-BP, ฟรักโทส-2,6-บิสฟอสเฟต, 217, 235, 237-238
fructose-6-phosphate, F6P, ฟรักโทส-6-ฟอสเฟต, 122, 212-213, 216-217, 229-230, 233-234, 237-238, 247, 249
fumarase, 224
fumarate, ฟูมาเรต, 223, 236, 282
fumarate hydratase, 224
fumaric acid, กรดฟูมาริก, 314
functional group, หมู่ฟังก์ชัน, 13
furan, ฟูแรน, 64
furanose ring, วงแหวนฟูแรโนส, 64
futile cycle, วัฏจักรที่ไร้ประโยชน์, 237

G

G protein-coupled receptor, ตัวรับที่ทำงานร่วมกับจีโปรตีน, 460-461, 469
Gal transferase, 425
galactitol, กานแลกทิทอล, 248
galactocerebroside, กานแลกโทเซเวโรไซด์, 91
galactokinase, 248
galactosamine, กานแลกโทซามีน, 67
galactose, กานแลกโทส, 56, 75, 91, 247, 248, 364
galactose-1-phosphate uridyl transferase, 248-249
galactose-1-phosphate, Gal-1-P, กานแลกโทส-1-ฟอสเฟต, 248-249
galactosemia, กานแลกโทสในเลือดสูง, 56, 248-249
galactositol, กานแลกโทซิทอล, 67
galactosyl transferase, 250
gall bladder, ถุงน้ำดี, 252
GalNAc transferase, 425
ganglioside, แองกลิโอไซด์, 75, 91, 407
gas gangrene, แก๊สแกงกรีน, 415
gastric gland, 278
gastric juice, น้ำย่อยจากกระเพาะ, 278
gastric lipase, 252
gastrin, 278
gated ion channel, ตัวรับที่ทำหน้าที่เป็นประตูเปิดสำหรับไอออน, 468
 γ -carboxylglutamate, GABA, แกมมา-คาร์บอกซิลูตามีน, 105
 γ -chain, สายแกมมา, 426
GDP, 461, 464
gel electrophoresis, 494
gel filtration column, 502
GenBank, 509-510, 514, 516

gene, ยีน, 6
gene amplification, การเพิ่มจำนวนยีน, 385
gene dosage, ปริมาณยีน, 385
gene expression, การแสดงออกของยีน, 372
Gene Expression Atlas, 517
gene silencing, การระงับการแสดงออกของยีน, 402
gene therapy, ยีนบำบัด, 504
genetic code, รหัสพันธุกรรม, 98, 352
genetic counseling, การให้คำปรึกษาทางพันธุศาสตร์, 504
genetic engineering, พันธุวิศวกรรม, 5
Genetic Sequence Data Bank, GenBank, 118
genome, จีโนม, 333
genome project, โครงการจีโนม, 509
genomic imprinting, 388
genomic library, ห้องสมุดจีโนม, 481
genomics, 6
genome-wide array, 517
geometrical isomer, ไอโซเมอร์เชิงเรขาคณิต, 16
geraniol, เจอราโนล, 93
germ cell, เซลล์สืบพันธุ์, 178
germ line cell, เซลล์ต้นกำเนิดของเซลล์สืบพันธุ์, 332
 γ -globin, แกมมาโกลบิน, 398
 γ -globulin, แกมมาโกลบูลิน, 433
Gibb's free energy, พลังงานอิสระของกิบส์, 192
gliadin, โกลอะดีน, 280
globin, โกลบิน, 402, 426-427
globoside, โกลโบไซด์, 91
globular protein, โปรตีนทรงกลม, 112, 114
globulin, โกลบูลิน, 432-433
glossitis, ลิ้นอักเสบ, 139
glucagon, กลูคาگون, 114, 237, 244-245, 269, 461
glucan, กลูแคน, 70
glucocorticoid, กลูโคคอร์ติคอยด์, 393
glucocorticoid response elements, 399
glucogenic amino acid, 236, 284, 301
glucokinase, 217, 223, 240, 242
gluconeogenesis, วัฏจักรโคโคโรโลจีนีส, 207, 233, 235, 237-239, 246, 262, 280, 298-303
gluconic acid, กรดกลูโคนิก, 67
gluconolactone oxidase, 232
glucopyranose, 60
glucosamine, กลูโคซามีน, 67
glucosan, กลูโคแซน, 70
glucose, กลูโคส, 53, 55-56, 190, 207, 211-212, 216, 226, 232-233, 235-236, 239-242, 244, 247, 297, 364, 466-467
glucose-1-phosphate, G-1-P, 242-244, 248
glucose-6-phosphatase, 233, 235, 244-246, 298
glucose-6-phosphate dehydrogenase, G6PD, 229-231, 432, 456
glucose-6-phosphate, G-6-P, กลูโคส-6-ฟอสเฟต, 53, 67, 212, 229-230, 233, 235, 242, 244-246
glucose-alanine cycle, วัฏจักรกลูโคส-อะลานีน, 280, 286, 298, 300-301
 α -1,6-glucosidase, 208, 243-244
glucuronic acid, กรดกลูคูโรนิก, 54, 67, 232
glucuronide, กลูคูโรนัต, 453
glucuronyl, กลูคูโรนัล, 232
glucose transporters, GLUTs, 209

- GLUT1, 210, 466
- GLUT2, 210, 466
- GLUT3, 210
- GLUT4, 210, 466
- GLUT5, 209
- glucose transporter proteins, 210, 466
- glutamate, กลูตาเมต, 236, 281, 285-286, 290
- glutamate dehydrogenase, 282, 285-287, 290
- glutamic acid, กลูตามิก, 100, 184
- glutamine, กลูตามีน, 100, 236, 285, 290, 312-314, 319
- glutamine synthetase, 285, 290
- glutathione, กลูตาไทโอน, 107, 231, 425
  - oxidized glutathione, GSSG, กลูตาไทโอนรูปออกซิไดส์, 432
  - reduced glutathione, GSH, กลูตาไทโอนรูปรีดิวซ์, 231, 432
- glutathione peroxidase, 105
- glutathione reductase, 432
- glycan, โกลแคน, 69
- glycated hemoglobin, 241
- glyceraldehyde, กลีเซอรอลดีไฮด์, 20, 54-55
  - glyceraldehyde-3-phosphate, กลีเซอรอลดีไฮด์-3-ฟอสเฟต, 66, 211, 213, 214, 228-230, 233, 235-236, 247, 254
  - glyceraldehyde-3-phosphate dehydrogenase, 212, 214, 228, 268
- glycerol, กลีเซอรอล, 80, 86, 190, 233, 235-236, 253-254, 262, 268, 270, 302, 303
  - glycerol-3-phosphate acyl transferase, 270
  - glycerol kinase, 268, 270
  - glycerol phosphate shuttle, 216, 227
  - glycerol phosphatide, กลีเซอรอลฟอสฟาไทด์, 89
  - glycerol-3-phosphate, กลีเซอรอล-3-ฟอสเฟต, 197, 212, 268-270
- glycerophosphate shuttle, 197
- glycerophospholipid, กลีเซโรฟอสโฟลิพิด, 89
- glycine, โกลซีน, 99, 236, 290, 292, 449
- glycine synthase, 293
- glycobiology, 75
- glycocalyx, โกลโคคาลิกซ์, 73, 411
- glycogen, โกลโคเจน, 53, 69-70, 207, 241, 243-245, 248, 297, 300, 302
  - glycogen phosphorylase, 143, 243-245
  - glycogen primer, 242
  - glycogen storage disease, โรคที่มีการสะสมโกลโคเจนผิดปกติ, 245
  - glycogen storage disease type I, 245
- glycogen synthase, 242-244
  - glycogen synthase a, 244
  - glycogen synthase a, 245
  - glycogen synthase b, 244
  - glycogen synthase b, 245
  - glycogen synthase D, 245
  - glycogen synthase I, 245
  - glycogen synthase kinase-3, GSK-3, 466
- glycogenesis, การสังเคราะห์โกลโคเจน, 207, 245, 280
- glycogenin, โกลโคเจนนิน, 242-243
- glycogenolysis, การสลายโกลโคเจน, 207, 243, 302
- glycolipid, โกลโคลิพิด, 54, 66, 75, 79, 89, 406, 409, 412
- glycolysis, โกลโคไลซิส, 207, 211, 229, 231-232, 238, 239, 242, 247-249, 254, 268, 270, 280, 292, 301, 425, 433
  - glycolytic pathway, วิถีโกลโคไลซิส, 67
- glycophorin, 410
- glycophospholipid linked protein, 410
- glycoprotein, โกลโคโปรตีน, 54, 73, 98, 144, 249, 363, 406, 412, 433
  - glycosaminoglycan, GAG, โกลโคสะมีโนไกลแคน, 72, 232
  - glycoside, โกลโคไซด์, 65, 162
  - glycoside formation, การเกิดโกลโคไซด์, 65
  - glycosidic bond, พันธะโกลโคไซด์, 9, 54, 65, 207, 334
  - glycosphingolipid, โกลโคสฟิงโกลิพิด, 91-92, 425
  - glycosylation, การเติมโมเลกุลของคาร์โบไฮเดรต, 363, 479
  - glycosylphosphatidylinositol-linked protein, GPI-linked protein, โปรตีนที่จับกับหมู่น้ำตาลบนลิพิด, 409
  - glycosyltransferase, 364
  - glyoxylic acid, กรดไกลออกซาลิก, 310
- GM₁ ganglioside receptor, 412
- GM-CSF, 423
- Golgi complex, กอลจิคอมเพล็กซ์, 36, 363, 368
- Golgi apparatus, กอลจีโอพพาราตัส
- gout, โรคเก๊าท์, 139, 310
- G-protein, 463
  - G-protein coupling, 412
  - G-protein coupling receptor, 412
- grammicidin S, แกรมมิซิน เอส, 107
- granulocyte, แกรนูโลไซต์, 422-423
- granulocyte colony stimulating factor, 486
- Greek key motif, 111
- grizzly bear, หมิ่ใหญ่ขั้วโลก, 262
- ground substance, ส่วนประกอบพื้นฐาน, 72
- growth hormone, โกรทฮอร์โมน, 269-270
- growth factor, 463
  - growth factor receptor-bound protein2, Grb2, 464
- GTP, 464, 461-462, 467
- GTPase, 462
- guanase, 309
- guanidinium ion, กัวนิดิเนียมไอออน, 115
- guanine alkyltransferase, 335
- guanine diaminase, 309
- guanine ribonucleotide, กัวนีนไรโบนิวคลีโอไทด์, 315
- guanine, G, เบสกัวนีน, 159, 162, 308, 309, 315-316, 321
- guanosine, กัวโนซีน, 162, 164
  - guanosine monophosphate, GMP, กัวโนซีนมอโนฟอสเฟต, 312, 314-316
  - guanosine nucleotide-binding protein, GTP-binding protein, 461
  - guanosine triphosphate, GTP, 223-224, 226-227, 233, 314-315, 338, 359, 361
- guanylate synthetase, 314
- guanylic acid, 164
- guanylin, 457
- guanylin receptor, 457
- guanylyl cyclase, 467
- Guillain-Barré syndrome, 408
- gum, กัม, 76
- gustatory receptor, ตัวรับรส, 461

H

- H substance, 425-426
H⁺-APTase, 416
hairpin loop, 378
half reaction, ครึ่งปฏิกิริยา, 196
halogen, แฮโลเจน, 85
haptoglobin, แฮพโทโกลบิน, 435
Harworth projection, 60-61
Haworth projection, วงแหวนแบบฮาเวิร์ท, 21
heart, หัวใจ, 298
heart attack, 486
heat shock elements, 399
helical bundle, 111
helicase, 328, 330, 332, 342
helix-loop-helix, 392, 395
helix-turn-helix, HTH, 392
hematocrit, ค่าเฮมาโทคริต, 443
hematopoietic growth factor, HGF, 422-423
hematoporphyrin, เฮมาโทพอร์ไฟริน, 446
heme, ฮีม, 201, 226, 281, 401-402, 426, 430, 445, 448-450, 453-454, 456
heme oxygenase, 453-454
hemiacetal, เฮมิอะเซทาล, 59
hemicellulose, เฮมิเซลลูโลส, 76
hemiketal, เฮมิคีทาล, 59
hemocuprein, เฮโมคิวเพอริน, 425
hemoglobin, Hb, เฮโมโกลบิน, 113-114, 141, 281, 420, 426-430, 445, 447, 450, 453-454
    hemoglobin A, Hb A, 427
    hemoglobin A₂, Hb A₂, 427-428
    hemoglobin Bart's, 428
    hemoglobin constant spring, 428
    hemoglobin E, Hb E, 427
    hemoglobin F, Hb F, 427-428, 430
    hemoglobin gower type II, 427
    hemoglobin H, Hb H, 428
    hemoglobin Portland, 427
    hemoglobin S, Hb S, 427
hemolytic anemia, การแตกของเม็ดเลือดแดง, 218, 231, 452
hemolytic jaundice, 455-456
hemopexin, เฮโมเพกซิน, 435
hemophilia A, 486, 505
hemopoiesis, การสร้างเลือด, 422
hemopoietic cell, เฮโมพอยอิติก, 424
hemorrhage, ภาวะเลือดออก, 421
hemostasis, กระบวนการห้ามเลือด, 433, 435-436
Henderson-Hasselbalch equation, 45, 46
henoglobinopathy, เฮโมโกลบินผิดปกติ, 427
hepahelical receptor, 462
heparin, เฮพาริน, 437, 443
heparin cofactor I, 442
hepatic failure, ภาวะตับวาย, 289
hepatic jaundice, ภาวะดีซ่านที่เกิดจากตับ, 455-456
hepatic period, 423
hepatitis B virus, 484
hepatocellular jaundice, ภาวะดีซ่านที่เกิดจากพยาธิสภาพที่ตับ, 455-456
hepatocyte, เซลล์ตับ, 459
heptose, เฮปโทส, 55
hereditary coproporphyria, 451
hereditary spherocytosis, 425
heterochromatin, เฮเทอโรโครมาติน, 390
heterogeneous nuclear RNA, hnRNA, RNA วิิวพันธ์ในนิวเคลียส, 182, 345-346
heteropolysaccharide, เฮเทอโรพอลิแซ็กคาไรด์, 54, 72
heterotrophic cell, สัตว์ชั้นสูงและแบคทีเรียชนิดที่สังเคราะห์แสงไม่ได้, 192
hexokinase, 121, 212-213, 216, 233, 240, 242, 247
hexose, เฮกโซส, 55
hexose monophosphate shunt, HMS, วิถีเฮกโซสมอนอโฟสเฟตชัณฑ์, 231
hexose-6-phosphate, เฮกโซส-6-ฟอสเฟต, 216
high density lipoprotein, HDL, ไลโฟโปรตีนชนิดความหนาแน่นสูง, 93, 255, 407
high energy bond, พันธะที่มีพลังงานสูง, 198
high energy compound, สารประกอบพลังงานสูง, 164, 198, 214
high energy phosphate compound, สารประกอบฟอสเฟตที่มีพลังงานสูง, 214
high mannose type, 73
high performance liquid chromatography, HPLC, โครมาโทกราฟีสมรรถนะสูง, 500, 502
high throughput, 6, 515
hippuric acid, กรดฮิปปูริก, 289
histamine, ฮิสตามีน, 105
histidine, ฮิสทีดีน, 101, 145, 184, 236, 290
histone, ฮิสโตน, 35, 114, 181, 184, 331, 369, 391, 395
histone acetyltransferase, 391
histone deacetylase, 392
HIV, 349
HMG CoA reductase, 130
HML α , 386
HMR α , 386
holoenzyme, ฮอโลเอนไซม์, 121, 134, 339-340
homeostasis, ภาวะธำรงดุล, 191, 304
homocysteine, โฮโมซิสเทอีน, 292
homogentisate, โฮโมเจนทิสเสต, 283
homogentisate dioxygenase, 283
homophilia B, 486, 505
homopolysaccharide, โฮโมพอลิแซ็กคาไรด์, 54
hormone responsive element, HRE, 468
hormone sensitive lipase, 270
housekeeping gene, 372
Human Genome Database, GDB, 509
human genome project, โครงการจีโนมมนุษย์, 6, 118, 463, 479, 505
Human U95A, 517
Huntington's disease, โรดฮันติงตัน, 371
hydrate of carbon, 53
hydration, ปฏิกิริยาการเติมน้ำ, 258
hydrazine, ไฮดราซีน, 115
hybridization, ไฮบริไดเซชัน, 170, 471, 478, 491
hydrocarbon, สารประกอบไฮโดรคาร์บอน, 12
hydrochloric acid, HCl, กรดไฮโดรคลอริก, 39, 42
hydrocortisone, ไฮโดรคอร์ติโซน, 150
hydrofluoric acid, HF, กรดไฮโดรฟลูออริก, 39, 117
hydrogen bond, H-bond, พันธะไฮโดรเจน, 31, 109-110, 114

hydrogenation, การเติมไฮโดรเจน, 85
hydrogenperoxide, H₂O₂, ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์, 432
hydrolase, 120, 368
hydrophilic part, ส่วนที่ชอบน้ำ, 80
hydrophobic interaction, อันตรกิริยาไฮโดรโฟบิก, 11, 114
hydrophobic part, ส่วนที่ไม่ชอบน้ำ, 80
hydrophobicity, ไม่ชอบน้ำ, 503
3-hydroxybutyrate, 3-ไฮดรอกซีบิวทีเรต, 267-268, 284
25-hydroxycholecalciferol, 25-ไฮดรอกซีโคลิแคลซิเฟอรอล, 151
hydroxylation, การเติมหมู่ไฮดรอกซิล, 365
5-hydroxylysine, 5-ไฮดรอกซีไลซีน, 105
hydroxylysine, ไฮดรอกซีไลซีน, 148, 365
5-hydroxymethyl cytosine, 5-ไฮดรอกซีเมทิลไซโทซีน, 159
β-hydroxy-β-methylglutaryl CoA, HMG CoA, 3-ไฮดรอกซี-3-เมทิลกลูทาริลโคเอ, 272-273
hydroxymethyl keto, ไฮดรอกซีเมทิลคีโต, 230
hydroxymethylbilane, ไฮดรอกซีเมทิลไบเลน, 449
hydroxymethylglutaryl CoA, HMG CoA, ไฮดรอกซีเมทิลกลูทาริลโคเอ, 130
hydroxyproline, ไฮดรอกซีโพรลีน, 105, 148, 365
hyperammonemia, ภาวะเลือดมีแอมโมเนียมาก, 289
hyperchromism, ไฮเพอร์โครมิซึม, 172-173
hyperfibrinolysis, ภาวะที่มีการละลายของลิ่มเลือดเพิ่มขึ้น, 442
hyperglycemia, น้ำตาลในเลือดสูง, 56
hyperlipidemia, ภาวะไขมันในเลือดสูง, 246
hypermethylation, การเติมหมู่เมทิลที่มากเกินไป, 388
hyperuricemia, ภาวะกรดยูริกในเลือดสูง, 246, 310
hypervitaminosis, ภาวะเป็นพิษของวิตามิน, 151
    hypervitaminosis A, ภาวะเป็นพิษของวิตามินเอ, 151
    hypervitaminosis D, ภาวะเป็นพิษของวิตามินดี, 153
    hypervitaminosis E, ภาวะเป็นพิษของวิตามินอี, 154
hypochromic microcytic anemia, เม็ดเลือดแดงดัดสีจางและมีขนาดเล็ก, 451
hypochromism, ไฮโปโครมิซึม, 172-173
hypoglycemia, กลูโคสในเลือดต่ำ, 239, 246, 249
hypoxanthine, เบสไฮโปแซนทีน, 159, 163, 309, 315-316
hypoxanthine-guanine phosphoribosyl transferase, HGPRT, 315-316

I

i_mmRNA, 375
ibuprofen, อีบูโพรเฟน, 22, 96
icosanoid, อีโคซานอยด์, 93, 95
idomethacin, 96
ileum, อีเลียม, 146
immunoglobulin, อิมมูโนโกลบูลิน, 75, 386, 434
immunoprotection, 432
IMP dehydrogenase, 314-315
impaired glucose tolerance, IGT, 241
indirect bilirubin, 453
inducible enzyme, 372
inducible promoter, โพรโมเตอร์ซึ่งถูกเหนี่ยวนำได้, 484
initial velocity, v, ความเร็วเริ่มต้น, 124
initiation codon, สัญญาณเริ่มต้น, 353
30S initiation complex, 359
70S initiation complex, 359, 366
initiation factor, IF, แฟกเตอร์เริ่มต้น, 359, 400
    IF-1, 359

    IF-2, 359
    IF-3, 359
inosine, อีโนซีน, 162, 163, 164, 309, 355
inosine monophosphate, IMP, อีโนซีนมอนอโฟสเฟต, 312-316
inosinic acid, กรดอีโนซินิก, 164, 313
inositol, อีโนซิทอล, 270
inositol 1,4,5 triphosphate, IP₃, 89, 461
insulin, อินซูลิน, 108, 114, 237, 240, 264, 270, 304, 363, 369, 465-467, 484-486
insulin receptor substrate-1, IRS-1, 464-465
insulin receptor, INS-R, ตัวรับอินซูลิน, 464
insulin resistance, ภาวะดื้ออินซูลิน, 240
integral protein, โปรตีนที่แทรกตัวอยู่ในชั้นของเยื่อหุ้ม, 406
integration of metabolism, เมแทบอลิซึมผสมผสาน, 296, 299
integrin, อินทีกริน, 468
interferon, อินเตอร์เฟอรอน, 5, 484, 486
    interferon-α, อินเตอร์เฟอรอน-α, 486
    interferon-β, อินเตอร์เฟอรอน-β, 486
    interferon-λ, อินเตอร์เฟอรอน-λ, 486
interleukin, อินเตอร์ลิวคิน, 486
    interleukin 3, IL-3, อินเตอร์ลิวคิน 3, 423
intermediate, สารอินเทอร์มีเดียต, 3, 29, 32, 188, 296
intermembrane space, ช่องว่างระหว่างผนังเยื่อหุ้มชั้นนอกและชั้นใน, 200
International Union of Biochemistry and Molecular Biology, IUBMB, สมาคมนานาชาติชีวเคมีและชีววิทยาโมเลกุล, 120
International unit of Pure and Applied Chemistry, IUPAC, 81
interphase, อินเตอร์เฟส, 183
interstitial tissue fluid, ช่องว่างระหว่างเซลล์, 434
intervening sequence, 345
intrinsic pathway, วิถีจากภายใน, 438
intrinsic protein, 146, 147
intracellular fluid, ของเหลวที่อยู่ในเซลล์, 31
intron, อินทรอน, 345, 385, 482
inulin, อินูลิน, 56, 69, 71
invertase, 68, 208
iodine number, ค่าไอโอดีน, 88
ion exchange column, 502
ion-exchange chromatography, โครมาโทกราฟีแบบแลกเปลี่ยนไอออน, 160
ionic bond, พันธะไอออนิก, 10, 114
isoagglutinin, ไอโซแอกลูตินิน, 425
isalloxazine, วงแหวนไอโซอัลลอกซาซีน, 138
isocitrate, ไอโซซิเทรต, 222, 225
isocitrate dehydrogenase, 223, 225
isoelectric point, pI, จุด pI, 102, 499
isoleucine, ไอโซลิวซีน, 99, 236, 290
isomaltose, ไอโซมอลโทส, 207
isomer, ไอโซเมอร์, 15, 446
isomerase, 62, 120
isomerism, ไอโซเมอร์วิซึม, 15
isomerization, การเปลี่ยนไอโซเมอร์, 159
isoprene, ไอโซพรีน, 148
isoprenoid, ไอโซพรีนอยด์, 203
isoschizomer, 473
isotope, ไอโซโทป, 5, 8

ตำราชีวเคมี

J

- jaundice, ภาวะดีซ่าน, 455-456
- jelly roll, 111

K

- kallekrein, แคลสเตรอิน, 438, 443
- KEGG, 510
- Kelvin, "K, เคลวิน, 193
- keratin, เคอราทิน, 107, 114
- keratan sulfate, เคราแทนซัลเฟต, 72
- keratinization, 150
- keto acidosis, ภาวะที่มีคีโตนบอดีในเลือดสูง, 268
- keto tautomer, คีโตนโทเมอร์, 160
- keto-enol, คีโตน-อินฮอล, 159
- ketogenesis, การสังเคราะห์คีโตนบอดี, 299, 302
- ketogenic amino acid, 284
- ketoheptose, คีโตนเฮกซอส, 54
- ketone, คีโตน, 53
- ketone bodies, คีโตนบอดี, 51, 252, 262, 267, 270, 284, 297, 302-303, 421
- 3-keto-6-phosphogluconate, 3-คีโตน-6-ฟอสโฟกลูโคนेट, 229
- ketose, คีโทส, 54, 230
- ketosis, ภาวะที่มีคีโตนบอดีในเลือดสูง, 240, 268
- kinase, 343
- kinase cascade, 465
- kininogen, ไคนินเจน, 438
- Klenow fragment, 326
- Krebs cycle, วัฏจักรเครบส์, 4, 32, 35, 137, 207, 222, 224-225, 227, 234, 259-260, 267-268, 280, 287, 304, 311, 432

L

- lac mRNA, 375
- lac repressor, 376, 392
- lactalbumin, แลกทอัลบูมิน, 250
- lactase, 208, 209
- lactate, แลกเตต, 218-219, 233, 246, 298, 300, 431
- lactate dehydrogenase, LDH, 219-220, 235, 239, 434
- lactic acid, กรดแลกติก, 39, 188, 421
- lactic acid cycle, วัฏจักรกรดแลกติก, 235
- lactic acid fermentation, 219
- lactic acidosis, ภาวะกรดเกินจากแลกเตต, 219, 246
- lactose, แลกโทส, 56, 68, 208, 249-250
  - lactose intolerance, 209
  - lactose operon, lac operon, 374-377, 383, 392
  - lactose permease, 416
  - lactose synthase, 249-250
- lagging strand, 326, 328-332
- lanolin, ลาโนลิน, 88
- lanosterol stearate, ลาโนสเตอรอลสเตียเรต, 88
- lauric acid, กรดลอริก, 82
- lavastatin, ลาวาสเททิน, 132
- law of Thermodynamics, กฎอุณหพลศาสตร์, 192
- L- β -hydroxyacyl CoA, 258-259
- L- β -hydroxyacyl CoA dehydrogenase, 258-259
- lead, ตะกั่ว, 449
- leader peptide, 378
- leader region, 378, 380
- leading strand, 326, 328-331
- lecithin, 89
- lengthened DNA, 325
- lengthened RNA, 338
- lentivirus, 480
- leucine, ลิวซีน, 99, 290
  - leucine transaminase, 281
  - leucine zipper, 392, 394-395
  - leucine zipper motif, 394
- leucotriene, ลิวโคไตรอิน, 95
- leukemia, มะเร็งเม็ดเลือดขาว, 311, 486
- leukocyte, เม็ดเลือดขาว, 421
- leukocytosis, จำนวนเม็ดเลือดขาวสูงขึ้น, 432
- leukopenia, จำนวนเม็ดเลือดขาวต่ำ, 432
- levorotatory, l, 18
- L-fucose, ฟูโคส, 66-67, 75
- L-gulonate, 232
- L-gulonolactone, 232
- L-iduronic acid, IdoA, 72
- ligase, 120, 474
- lignin, ลิกนิน, 76
- linear double strand, สายคู่ปลายเปิด, 166
- linear double stranded DNA, 477
- linear single strand, สายเดี่ยวปลายเปิด, 166
- linear strand, สายยาวปลายเปิด, 165
- linoleic acid, กรดลิโนเลอิก, 81, 266
- linolenic acid, กรดลิโนเลนิก, 82, 266
- lipase, 114
- lipid, ลิพิด, 78, 190, 252
  - lipid bilayer, ลิพิดสองชั้น, 78, 406-407
  - lipid metabolism, เมแทบอลิซึมของลิพิด, 252
  - lipid monolayer, ลิพิดชั้นเดียว, 407
  - lipid peroxidation, เพอร์ออกซิเดชันของลิพิด, 85, 154, 231
- lipamide, ลิพอเอมิด, 221, 228
- lipofuscin, ไลโฟฟุสซิน, 154
- lipogenesis, การสังเคราะห์ลิพิด, 280
- lipolytic hormone, 270
- lipoprotein, ไลโฟโปรตีน, 78, 89, 92, 98, 254, 272, 433, 435
- lipoprotein lipase, 92, 254-255
- liposome, ไลโฟโซม, 407, 504
- liposome-mediated gene transfer, 480
- L-malate, 224
- L-methylmalonyl CoA, เมทิล มาโลนิลโคเอา, 260
- lone-pair electron, อิเล็กตรอนคู่โดดเดี่ยว, 10
- loop, บ่วง, 175
- low density lipoprotein, LDL, ไลโฟโปรตีนชนิดความหนาแน่นต่ำ, 93, 255, 369, 407
- low energy compound, สารประกอบพลังงานต่ำ, 198
- Lowry's method, วิธีของ Lowry, 106
- luciferase, 200, 496-497
- luciferin, ลูซิเฟอริน, 200
- luciferyl adenylate, ลูซิเฟอริลอะดีนีนเลท, 200
- lung surfactant protein, 486
- luteinizing hormone, LH, ลูทีไนซิงฮอร์โมน, 489
- lyase, 120
- lymphocyte, ลิมโฟไซต์, 424, 432
- lymphoid, 422

lymphoid tissue, เนื้อเยื่อของระบบน้ำเหลือง, 432
 lysine, ลัยซีน, 101, 148, 184, 290
 lysogenic growth, 477
 lysogenic phase, 380
 lysosome, ลัยโซโซม, 33, 36, 367-370
 lytic growth, 477-478

M

MacArdle's disease, 246
 macrocyte, แมโครไซท์, 147
 α_2 -macroglobulin, 435, 443
 macromolecular complex, แมโครโมเลกุลเชิงซ้อน, 1
 macromolecule, แมโครโมเลกุล, สารชีวโมเลกุลขนาดใหญ่, 1, 3, 29, 33, 188, 351
 macrophage, แมโครฟาจ, 255, 369, 422
 magnesium, Mg^{2+} , แมกนีเซียมไอออน, 212, 220, 226
 major groove, ร่องขนาดใหญ่, 170
 malate, มาเลต, 234, 263
 malate dehydrogenase, 263
 malate-aspartate shuttle, 197, 216, 227
 malic enzyme, 263
 malonate, มาโลเนต, 223
 malonic semialdehyde, มาโลนิคเซมิแอลดีไฮด์, 311
 malonyl CoA, มาโลนิลโคเอ, 264-267
 malonyl-ACP, 265
 maltase, 208
 maltose, มอลโทส, 68-69, 207
 maltotriose, มอลโทโทรส, 69, 208
 mannan, แมนแนน, 56
 mannose, แมนโนส, 247, 249, 364
 mannose-6-phosphate, แมนโนส-6-ฟอสเฟต, 249, 368
 mass spectrometry, แมสสเปกโทรเมทรี, 117, 501
     mass spectrum, แมสสเปกตรัม, 117
 mast cell growth factor, 422
 MAT, 386
 MATa, 386
 matrix, เมทริกซ์, 35, 201
 matrix-assisted laser desorption/ionization, MALDI MS, 117
 mature RNA, 352
 maximum velocity, V_{max} , ความเร็วสูงสุด, 127
Mbo I, 474
 megakaryocyte, เมกะแคร์ริโอไซท์, 422, 433
 megaloblastic anemia, ภาวะโลหิตจางรุนแรงชนิดที่เม็ดเลือดแดงมีขนาด
     ใหญ่, 145, 318
 MEK, 465
 melanin, เมลานิน, 284
 melanocyte stimulating hormone, MSH, 401
 melting temperature, T_m , 172
 membrane fluidity, 413
 membrane-spanning guanylyl cyclase, 457
 menadione, K_3 , มีนาไดโอน, 154-155
 menaquinone, K_2 , มีนาควิโนน, 154-155
 mental retardation, ปัญญาอ่อน
 menthol, เมนทอล, 93
 mercaptoethanol, 2-เมอร์แคปโทเอทานอล, 115, 498
 mesenchymal cell, เมเซนไคม์, 423
 meso form, สารประกอบมีโซ, 22

mesoblastic period, 423
 mesoporphyrin, เมโซพอร์ไฟริน, 446
 messenger RNA, mRNA, 178-180, 323, 343, 345-346, 352, 354, 359, 366, 370, 373-374, 377-378, 380-381, 383, 390, 391, 397-402, 480, 482, 484, 490, 497, 503
 metabobolic acidosis, 51
 metabolic adaption, การปรับเมแทบอลิซึม, 299
 metabolic alkalosis, 51
 metabolic disorders, ความผิดปกติทางเมแทบอลิซึม, 240
 metabolic pathway, วิถีเมแทบอลิซึม, 189
 metabolism, เมแทบอลิซึม, 1, 188
 metabolite, เมแทบอลไลต์, 188
 metabolomics, 6
 metal response elements, 399
 metalloenzyme, เมทัลโลเอนไซม์, 121
 metalloprotein, เมทัลโลโปรตีน, 98
 methanol, เมทานอล, 51
 methemoglobin reductase, 431
 methemoglobin, Met Hb, เมทเฮโมโกลบิน, 431
 methene bridge, พันธะเมทีน, 445
 methenyl group, หมู่เมทีนัล, 145
 methionine, เมไทโอนีน, 99, 145, 147, 236, 290, 292
 methionine adenosyltransferase, 292
 methotrexate, เมโทเทรเสต, 145, 319
 2-methyl-butadiene, 2-เมทิลบิวทาไดเอน, 148
 5-methyl cytosine, 5-เมทิลไซโทซีน, 159
 methyl group, หมู่เมทิล, 145
 7-methylguanosine, 346
 7-methyl-5'-guanosine triphosphate, 180
 methyl malonic acidemia, 260
 methyl malonyl CoA, เมทิล มาโลนิลโคเอ, 147, 311
     methyl malonyl CoA epimerase, 260
     methyl malonyl CoA mutase, 260
 methyl malonyl semialdehyde, เมทิลมาโลนิลเซมิแอลดีไฮด์, 311
 methylation, การเติมหมู่เมทิล, 364, 388-389, 472
 methylene group, หมู่เมทีลีน, 145, 266
 methylmalonic acid, กรดเมทิลมาโลนิค, 260
 Met-tRNA^{Met}, 358
 mevinolin, เมไวโนลิน, 130
 micelle, ไมเซลล์, 83, 407
 Michaelis-Menten, 124-125
     Michaelis-Menten constant, K_m , ค่าคงที่ของ Michaelis-Menten, 127
     Michaelis-Menten equation, สมการของ Michaelis-Menten, 126
 micro RNA, miRNA, 343
 microarray, 497
 microbodies, ไมโครบอดี, 33, 36
 microcytic anemia, เม็ดเลือดแดงขนาดเล็ก, 451
 microinjection, 480-481
 micronutrient, จุลสารอาหาร, 134
 micro-RNA, miRNA, 402
 microsatellite, ไมโครแซทเทลไลต์, 493
 Microsoft Internet Explorer, 511
 Microsoft Word, 511
 microsomal chain elongation, 266
 microsomal desaturase, 266
 microsome, ไมโครโซม, 266

ตำราชีวเคมี

minisatellite, มินิแซทเทลไลต์, 493
minor base, เบสรอง, 159
minor groove, ร่องขนาดเล็ก, 169
miscellaneous lipid, ลิพิดเบ็ดเตล็ด, 79, 93
misreading of mRNA, 365
mitochondria, ไมโทคอนเดรีย, 33, 35, 227, 234, 256
mitosis, ไมโทซิส, 183
mixed micelle, ไมเซลล์ผสม, 252
mobile phase, เฟสเคลื่อนที่, 502
modifier, ตัวแปลง, 122
modulator, ตัวแปลง, 122
molecular biology, ชีววิทยาโมเลกุล, 1, 470, 508
molecular genetics, พันธุศาสตร์โมเลกุล, 1
monoacylglycerol, มอโนเอซิลกลีเซอรอล, 80, 86
monocistronic mRNA, มอโนซิสทรอนิก mRNA, 180, 351
monocyte, มอโนไซต์, 432
monoglutamate, มอโนกลูตามेट, 145
monoglyceride, มอโนกลีเซอไรด์, 80
mononucleotide, มอโนนิวคลีโอไทด์, 163
monophasic integral protein, 409
monopteroylglutamate, มอโนเทอโรอิลกลูตามेट, 144-145
monosaccharide, มอโนแซ็กคาไรด์, 54, 189-190, 207-208
monosaccharide derivatives, อนุพันธ์ของมอโนแซ็กคาไรด์, 66
monosodium urate, มอโนโซเดียมยูเรต, 310
monoterpene, มอโนเทอร์พีน, 93
motif, โมทีฟ, 110, 509
Mouse U74A, 517
mRNA splicing, การตัดแต่ง mRNA, 482
mucopolysaccharide, มิวโคพอลิแซ็กคาไรด์, 72
mucoprotein, มิวโคโปรตีน, 73
mucosal cell, เซลล์เยื่อเมือก, 279
mucous membrane, เยื่อเมือก, 150
multidrug resistance protein, MDR1, 515
multienzyme complex, กลุ่มเอนไซม์, 33, 264
multifunctional enzyme, 401
muscle, กล้ามเนื้อ, 298
mutagen, สารก่อการกลายพันธุ์, 333
mutarotase, 62
mutarotation, มิวทาโรเทชัน, 21, 62
mutation, การกลายพันธุ์, 333, 504
myelin, ไมอีลิน, 147
myelin sheath, ปลอกหุ้มไมอีลิน, 408
myeloid or medullary period, 423
myocardial infarction, กล้ามเนื้อหัวใจตาย, 241
myoglobin, ไมโอโกลบิน, 445, 450
myoinositol, ไมโออินอิตอล, 89
myosin, ไมโอซิน, 399, 433
myristoyl CoA, 259

N

Na⁺ - Ca²⁺ exchanger, 416
Na⁺, K⁺ - ATP ase, 416, 431
N-acetylgalactosamine, NAcGal, 72, 425
N-acetylglucosamine, NAcGlc, 72, 75, 250, 364
N-acetylneuraminic acid, NANA, 91, 364
NADH, 24, 189, 195, 196-197, 200, 203, 211, 214, 216, 219-221, 223-225, 234-235, 239, 258-259, 266, 431

NADPH, 140, 189, 194-195, 225, 229, 249, 263, 265-266, 283, 285, 290-291, 310, 320, 432, 453-455
naproxen, 96
natively unfolded proteins, NUPS, โปรตีนที่ไม่มีการม้วนตัวในสภาพธรรมชาติ, 112
neoschizomer, 473
nephropathy, ไตเสื่อม, 241
nerve growth factor receptor, NGF-R, 464
nerve growth factor, NGF, 463
Netscape Navigator, 511
neuraminidase, 113
neurodegenerative disease, โรคสมองเสื่อม, 371
neuropathy, ประสาทเสื่อม, 241
neurotransmitter, สารสื่อสัญญาณประสาท, 137, 461
neutral lipid, 87
neutrophil, นิวโทรฟิล, 422, 432
Newman projection, 14
N-formylmethionine, fMet, 353, 358
N-glycan, 73
N-glycoprotein, 73
N-glycosidic bond, 65-66
N-glycosidic linkage, N-link, 411
niacin, ไนอาซิน, 136, 139-140
nicotinamide, นิโคตินาไมด์, 139, -141
nicotinamide adenine dinucleotide, NAD⁺, 24, 140, 156, 165, 194-195, 219-221, 223, 234, 239, 258-259, 314
nicotinic acid, กรดนิโคตินิก, 136, 139
nicotinamide adenine dinucleotide phosphate, NADP⁺, 140, 156, 165, 194-195, 229, 249, 283, 285
night blindness, ตาบอดกลางคืน, 150
ninhydrin, นินไฮดริน, 103
nitric oxide synthase, NO synthase, 467
nitric oxide, NO, ไนตริกออกไซด์, 458, 467
nitrogeous base, เบสไนโตรเจน, 158, 308
nitroprusside, ไนโตรพรัสไซด์, 467
nitrovasodilators, 467
non-coding sequence, 505
non-coding strand, 338
noncompetitive inhibition, การยับยั้งแบบไม่แข่งขัน, 129
nonhistone, โปรตีนที่ไม่ใช่ฮิสโตน, 183-184
nonprotein cofactor, ปัจจัยร่วมที่ไม่ใช่โปรตีน, 134
non-proteinogenic amino acid, 104
non-reducing end, 242-243
non-reducing sugar, น้ำตาลโมรีดิซ, 68
nonsteroidal anti-inflammatory drug, NSAIDS, 96
non-template strand, 338
norepinephrine, นอร์เอพิเนฟริน, 269, 461
northern blotting, 492
NotePad, 511
nuclear localization sequence, NLS, 369
Nuclear magnetic resonance, NMR, นิวเคลียร์แมกเนติกเรโซแนนซ์, 112, 510
nuclear membrane, เยื่อหุ้มนิวเคลียส, 407
nuclear receptor, ตัวรับที่อยู่ในนิวเคลียส, 460, 468-469
nuclear zone, บริเวณนิวเคลียส, 33-34
nuclease, 308, 321, 348
nucleic acid, กรดนิวคลีอิก, 228, 308-309, 321

nucleic acid hybridization, 483, 497
 nuclein, นิวคลีอิน, 158
 nucleoprotein, นิวคลีโอโปรตีน, 98, 183, 310, 432
 nucleosidase, 308-309, 321
 nucleoside, นิวคลีโอไซด์, 161, 308, 312
     nucleoside diphosphate kinase, 320
     nucleoside diphosphate, NDP, นิวคลีโอไซด์ไดฟอสเฟต, 164, 320
     nucleoside kinase, 316
     nucleoside monophosphate kinase, 320
     nucleoside monophosphate, NMP, นิวคลีโอไซด์มอโนฟอสเฟต, 163-164
     nucleoside phosphorylase, 308-309
     nucleoside triphosphate, NTP, นิวคลีโอไซด์ไตรฟอสเฟต, 164, 320
     nucleoside-5'-monophosphate, นิวคลีโอไซด์-5'-มอโนฟอสเฟต, 163, 315
 nucleosome, นิวคลีโอโซม, 183
 nucleotidase, 308, 321
 nucleotide, นิวคลีโอไทด์, 158, 163, 228, 281, 308, 311, 321
 nucleotide excision repair, การตัดนิวคลีโอไทด์ออก, 333
 nucleotide metabolism, เมแทบอลิซึมของนิวคลีโอไทด์, 308
 nucleus, นิวเคลียส, 33, 35
 nutrigenomics, 6

O

O blood group, เลือดหมู่ O, 425
 O⁶-methylguanine, 335
 obstructive or cholestasis jaundice, ภาวะดีซ่านที่เกิดจากการอุดตันหรือการคั่งของน้ำดี, 455-456
 octet rule, กฎออกเตต, 8
 O-glycosidic bond, 65, 66
 O-glycosidic linkage, O-link, 411
 oil, น้ำมัน, 86
 Okazaki fragment, สายโอคาซากิ, 326, 330-331
 oleic acid, กรดโอเลอิก, 82, 260-261
 olfactory receptor, ตัวรับกลิ่น, 461
 oligomycin, โอลิโกไมซิน, 204
 oligonucleotide primer, 487
 oligosaccharide, โอลิโกแซ็กคาไรด์, 54, 208, 411, 425-426
 Online Medelian Inheritance in Man, OMIM, 510
 open reading frame, 513
 operator, โอเพอเรเตอร์, 374-375
 operon, โอเพอรอน, 374
 o-phthalaldehyde, OPA, ออโอ-ฟทาลแอลดีไฮด์, 117
 optical activity, สมบัติเชิงแสง, 102
 optical isomer, ไอโซเมอร์เชิงแสง, 16-17
 optically active compound, 18
 oral contraceptive, ยาเม็ดคุมกำเนิด, 455
 oral glucose tolerance test, OGTT, ความทนต่อกลูโคสที่กิน, 241
 orcinol reaction, ปฏิกิริยาออร์ซินอล, 159
 organelle, ออร์แกเนลล์, 1, 33
 origin of replication, Ori, จุดเริ่มต้นการถ่ายแบบ, 476, 478
 origin of replication, oriC, จุดเริ่มต้นของการถ่ายแบบ, 328
 ornithine, ออร์นิทีน, 287-289
 ornithine transcarbamoylase, 287
 orotate phosphoribosyl transferase, 317-318
 orotic acid, OA, กรดโอโรติก, 317-318
 orotic aciduria, ภาวะปัสสาวะมีกรดโอโรติกสูง, 318

orotidine monophosphate, OMP, 317-318
 orotidyl acid, 317
 orotidylic acid decarboxylase, 317-318
 orphan receptor, ตัวรับกำพาว, 461
 osmosis, ออสโมซิส, 415
 osteomalacia, กระดูกนุ่มและงอโค้ง, 153
 ovalbumin, โอวัลบูมิน, 114
 over hydration, ภาวะน้ำเกิน, 31
 oxalate, ออกซาเลต, 443
 oxaloacetate, OAA, ออกซาโลอะซิเตต, 222, 224, 233-234, 263, 267, 282, 291
 oxalosuccinate, ออกซาโลซัคซิเนต, 223
 oxidation, ออกซิเดชัน, 24
      α -oxidation, วิกิแอลฟาออกซิเดชัน, 256, 261-262
      β -oxidation, วิกิบีตาออกซิเดชัน, 88, 236, 256, 258, 261, 264, 267
      ω -oxidation, วิกิโอเมกาออกซิเดชัน, 256, 262
     oxidation number, เลขออกซิเดชัน, 24
 oxidative decarboxylation, วิกิออกซิเดทีฟคาร์บอกซิเลชัน, 221
 oxidative phosphorylation, วิกิออกซิเดทีฟฟอสฟอริเลชัน, 137, 199, 259, 322
 oxidizing agent, ตัวออกซิไดส์, 24, 107, 196, 231
 oxidoreductase, 120
 oxyhemoglobin, เฮโมโกลบินที่จับกับออกซิเจนแล้ว, 428
 oxyluciferin, ออกซิลูซิเฟอริน, 200

P

palindrome, พาลินโดรม, 175, 473
 palmitic acid, กรดพาล์มิติก, 80, 82, 149, 258-259, 272
 palmitoleic acid, กรดพาล์มิโทเลอิก, 82
 palmitoyl CoA, พาล์มิโทอิลโคเอ, 258-259
 pancreatic lipase, 252
 pancreozymin, แพนครีโอไซมิน, 252
 Pan-Enz, 264
 pantoic acid, กรดแพนโทอิก, 141
 pantothenic acid, กรดแพนโททีนิก, 136, 141-142, 265
 paper electrophoresis, อิเล็กโทรโฟรีซิสชนิดกระดาษ, 103
 parabenzoic acid, PABA, กรดพาราเบนโซอิก, 144
 paracrine, พาราไครน์, 458
 parathyroid hormone, PTH, ฮอร์โมนพาราไทรอยด์, 152
 parietal cell, 278
 Parkinson's disease, โรดพาร์กินสัน, 371
 partition chromatography, โครมาโทกราฟีแบบพาร์ทิชัน, 447
 passive transport, การขนส่งแบบไม่ใช้ ATP, 137, 415, 418
 pathological chemistry, พยาธิวิทยาเชิงเคมี, 4
 payoff phase, ระยะคืนกำไร, 211
 PCR product, 488-489
 pectin, เพกติน, 76
 pellagra, 140-141
 pentose, เพนโทส, 54-55, 158, 228-229
 pentose phosphate pathway, วิกิเพนโทสฟอสเฟต, 67, 140, 207, 228-230, 246, 265, 270, 431-433
 pentose-5-phosphate, 229
 pepsin, 132, 279
 pepsinogen, 132, 278-279
 peptidase, 363, 425
 peptide, เพปไทด์, 105

คำราชาศัพท์

- peptide bond, พันธะเพปไทด์, 9, 105, 351, 362
peptide hormone, เพปไทด์ฮอร์โมน, 75, 369
peptidoglycan, เพปทิโดไกลแคน, 53, 72
peptidyl site, P site, 356
peptidyl transferase, 362
peptidyl transferase activity, 361, 366
peptidyl-puromycin, 365
peptidyl-tRNA, 356
perhydrocyclopentanophenanthrene ring, เพอร์ไฮโดรไซโคลเพนทา
โนฟีแนนทริน, 94
peripheral protein, โปรตีนที่เกาะกับเยื่อหุ้ม, 409
permease, 375
peroxidase, 445
peroxisome, เพอร์ออกซิโซม, 36, 261, 367-368
pH, 44-45
phagocytosis, ฟาโกไซโทซิส, 36, 416, 432-433, 453
phagolysosome, ฟาโกไลโซโซม, 369
phagosome, ฟาโกโซม, 432
pharmacogenomics, 6
phenformin, เฟนฟอร์มิน, 219
phenylacetylglutamine, ฟีนิลแอซีทิลกลูตามีน, 289
phenylalanine, ฟีนิลอะลานีน, 99, 148, 283, 290-291
    phenylalanine hydroxylase, 283
    phenylalanine oxygenase, 291
    phenylalanine-4-monooxygenase, 283
    phenylalanine-tyrosine pathway, วิถีฟีนิลอะลานีน-ไทโรซีน, 283
phenylbutazone, ฟีนิลบิวทาโซน, 96
phenylisothiocyanate, PITC, ฟีนิลไอโซไทโอไซยาเนต, 117
phenylketonuria, PKU, ฟีนิลคีโตนูเรีย, 283
phenylpyruvate, ฟีนิลไพรูเวต, 283
phenylthiocarbonyl adduct, PTC, ฟีนิลไทโอคาร์บามิล แอดดัก, 117
phenylthiohydantoin, PTH, ฟีนิลไทโอไฮแดนไทอีน, 117
phosphagluconate pathway, วิถีฟอสโฟกลูโคเนต, 231
phosphate, 245
phosphate and tensin homolog, PTEN, 457
phosphate ester, เอสเทอร์ชนิดฟอสเฟต, 163
phosphatidic acid, กรดฟอสฟาติก, 89, 269-270, 409, 425
phosphatidic acid phosphatase, 269
phosphatidyl choline, ฟอสฟาติลโคลีน, 89, 252, 271, 407, 412,
415, 425, 450
phosphatidyl ethanolamine, ฟอสฟาติลเอทานอลามีน, 89, 271, 407,
412, 425
phosphatidyl inositol, ฟอสฟาติลอินซิทอล, 89, 408, 425
phosphatidyl inositol-3,4,5-triphosphate, PIP₃, ฟอสฟาติลอินซิท
อล-3,4,5-ไตรฟอสเฟต, 466-467
phosphatidyl inositol-4,5-bisphosphate, PIP₂, ฟอสฟาติลอินซิทอล
4,5 ฟอสเฟต, 89, 466
phosphatidyl serine, ฟอสฟาติลเซอริน, 89, 407, 412-413, 425
phosphoanhydride bond, พันธะฟอสโฟแอนไฮไดรด์, 198
phosphocholine, ฟอสโฟโคลีน, 271
phosphodiester bond, พันธะฟอสโฟดีเอสเทอร์, 9, 178, 325, 338-
339, 341, 474
phosphodiesterase, 308, 321
phosphoenolpyruvate carboxykinase, PEPCK, 226, 233-234
phosphoenolpyruvate, PEP, ฟอสฟออินอลไพรูเวต, 199, 212, 215,
226, 233
phosphofructaldolase, 247-248
phosphofructokinase, PFK, 122, 212-213, 216, 233
    phosphofructokinase-1, PFK1, 217, 237-238
    phosphofructokinase-2, PFK-2, 237-238
phosphoglucomutase, 242
6-phosphogluconate, 6-ฟอสโฟกลูโคเนต, 229
    6-phosphogluconate dehydrogenase, 6GPD, 229-230
    6-phosphogluconate lactonase, 229-230
    6-phosphogluconate-d-lactone, 6-ฟอสโฟกลูโคเนต-เดลต้า-
    แลกโตน, 229-230
6-phosphogluconolactone hydrolase, 229
2-phosphoglycerate, 2-ฟอสโฟกลีเซอเรต, 212, 215, 233
3-phosphoglycerate, 3-ฟอสโฟกลีเซอเรต, 212, 214, 228, 292, 431
phosphoglycerate kinase, 212, 214
phosphoglycerate mutase, 212, 215, 431
phosphoglyceride, ฟอสโฟกลีเซอไรด์, 89
phosphohexoisomerase, 212-213
3-phosphohydroxy pyruvate, 3-ฟอสโฟไฮดรอกซีไพรูเวต, 292
phosphoinositol, ฟอสโฟอินซิทอล, 408
phospholipase, 253, 409
    phospholipase A₁, 253
    phospholipase A₂, 96, 253
    phospholipase C, 89
    phospholipase C, 253, 461
    phospholipase D, 253
phospholipid, ฟอสโฟลิพิด, 78, 89, 92, 252, 254, 267, 270, 407,
425, 432-433
phosphomannoisomerase, 249
phosphomolybdic acid, กรดฟอสโพลีมอลิบดิก, 106
4'-phosphopantetheine, 4'-ฟอสโฟแพนเทอีน, 264
phosphoprotein phosphatase, 237, 462
5-phosphoribosylamine, 5-ฟอสโฟไรโบซิลเอมีน, 312-313
5-phosphoribosyl-1-pyrophosphate, PRPP, 5-ฟอสโฟไรโบซิล-1-
ไพโรฟอสเฟต, 86, 312, 315, 319, 322
phosphoric acid, กรดฟอสฟอริก, 158
phosphorus, ฟอสฟอรัส, 152-153
phosphorylase, 243
phosphorylase kinase, 245
phosphorylated compound, สารประกอบฟอสเฟตต่าง ๆ, 198
phosphorylated sugar, น้ำตาลฟอสเฟต, 66
phosphorylation, การเติมหมู่ฟอสเฟต, 364, 390
phosphorylation cascade pathway, 245
3-phosphoserine, 3-ฟอสโฟเซอริน, 293
phosphotungstic acid, กรดฟอสโฟทังสติก, 106
photoautotrophic cell, พืชและแบคทีเรียบางชนิดที่สังเคราะห์แสงได้, 191
photolyase, 334
photoreactivation, โฟโตรีแอกติเวชัน, 334
phyloquinone, K₁, ฟิโลควิโนน, 154-155
physiological chemistry, สรีรวิทยาเชิงเคมี
phytanic acid, 3,7,11,15-tetramethyl hexanoic acid, กรดไฟทานิก,
261-262
phytol, ไฟทอล, 261
pinocytosis, ฟินโนไซโทซิส, 36, 416
PIP₃-specific phosphatase, 457
plasma, พลาสมา, 420-421, 433
plasma fasting glucose, PFG, 241
plasma membrane, เยื่อหุ้มพลาสมา, 35, 407
plasmalogen, พลาสมาไลเจน, 89

- plasmid, พลาสมิด, 168, 475-476, 478-479
 plasmid pBR322, พลาสมิด pBR322, 476-477
- plasmin, พลาสมิน, 442-443
- plasminogen, พลาสมิโนเจน, 442
- platelet, เกล็ดเลือด, 421
- platelet aggregation, การเกาะกลุ่มของเกล็ดเลือด, 436
- platelet plug, 436
- platelet-activating factor, 89
 PF1, แฟกเตอร์เกล็ดเลือด 1, 437
 PF2, แฟกเตอร์เกล็ดเลือด 2, 437
 PF4, แฟกเตอร์เกล็ดเลือด 4, 437
- platelet-derived growth factor receptor, PDGF-R, 464
- platelet-derived growth factor, PDGF, 255, 463
- pluripotential stem cell, PPSC, เซลล์ต้นกำเนิดชนิดพลูริโพเทนท์เยล, 422
- polar lipid, ลิพิดมีขั้ว, 407
- polarimeter, เครื่อง polarimeter, 18
- polarized light, แสงระนาบเดียว, 17, 103
- poly A tail, 346
- polyacrylamide, 491
- polyacrylamide gel electrophoresis, 495
- polyadenylate-polymerase, 346
- polycistronic mRNA, พอลิซิสทรอนิก mRNA, 180, 351, 382
- polycystronic gene, 374
- polydeoxyribonucleotide, พอลิดีออกซีไรโบนิวคลีโอไทด์, 165-166, 175-178
- polyethylene glycol, พอลิเอทิลีนไกลคอล, 115
- polygenic gene, 374
- polyglutamate, พอลิกลูตามेट, 145
- polyhydroxyaldehyde, พอลิไฮดรอกซีอัลดีไฮด์, 53
- polyhydroxyketone, พอลิไฮดรอกซีคีโตน, 53
- polymerase activity, 325
- polymerase chain reaction, PCR, ปฏิกิริยาลูกโซ่พอลิเมอเรส, 5, 471, 478, 486-487, 491, 504, 508, 513
- polymerization rate, อัตราเร็วในการต่อสายนิวคลีโอไทด์, 326
- polynucleotidase, 321
- polynucleotide, พอลินิวคลีโอไทด์, 158, 165, 308
- polyol pathway, วิถีพอลิออล, 67, 239
- polypeptide, พอลิเพปไทด์, 105, 351, 357, 362
- polyphasic integral protein, 409
- polyprotein, พอลิโปรตีน, 401
- polyribonucleotide, พอลิไรโบนิวคลีโอไทด์, 165-166
- polysaccharide, พอลิแซ็กคาไรด์, 54, 69, 189-190, 207, 232, 241, 249, 411
- polysome, พอลิโซม, 185, 356-357
- polyunsaturated fatty acid, PUFA, กรดไขมันไม่อิ่มตัวเชิงซ้อน, 80
- polyvinylidene fluoride, PVDF, 499
- Pompe's disease, GSD type II, 246
- porphirin, พอร์พิน, 445
- porphobilinogen, PBG, พอร์พอบิลิโนเจน, 449, 452
- porphyria, พอร์ไฟเรีย, 451
- porphyria cutanea tarda, 452
- porphyrin, พอร์ไฟริน, 226, 281, 445-448
- porphyrin ring, วงแหวนพอร์ไฟริน, 141, 456, 448
- porphyrinogen, พอร์ไฟริโนเจน, 448
- post absorptive state, ภาวะหลังการดูดซึมสารอาหาร, 299
- post hepatic jaundice, ภาวะดีซ่านที่เกิดหลังจากบิลิรูบินถูกขับออกจากเซลล์ตับไปแล้ว, 455-456
- post prandial state, ภาวะขณะกินหรือกำลังมีการดูดซึมอาหาร, 299
- postnatal hemopoiesis, การสร้างเลือดในระยะหลังคลอด, 423-424
- post-replication repair, 335
- posttranscriptional modification, การดัดแปลงหลังการถอดรหัส, 372
- post-transcriptional RNA processing, 345
- posttranslational modification, การดัดแปลงโมเลกุลหลังการแปลรหัส, 358, 362, 372, 479
- potassium chloride, KCl, โพแทสเซียมคลอไรด์, 196
- potassium oxalate, โพแทสเซียมออกซาเลต, 443
- prealbumin, พรีอัลบูมิน, 149
- precursor, สารตั้งต้นขนาดเล็ก, 29, 188, 190, 296
- pre-form vitamin A, สารตั้งต้นของวิตามินเอ, 151
- pre-hepatic jaundice, ภาวะดีซ่านที่เกิดก่อนที่บิลิรูบินจะถูกเติมหมู่กลูโคโรไนด์ที่ตับ, 455-456
- prekallekrein, พรีแคลเลเครอิน, 438
- preparatory phase, ระยะงอก, 211
- pre-proinsulin, พรีโปรอินซูลิน, 363, 484
- pre-ribosomal RNA, pre-rRNA, 343, 346
- 30S preribosomal RNA, 347
- Pribnow box, 339
- primaquine, ไพรมาควิน, 231
- primaquine, ไพรมาควิน, 432
- primary active transport, 416
- primary lactose intolerance, 209
- primary messenger, สื่อสัญญาณปฐมภูมิ, 460-461
- primary structure, โครงสร้างปฐมภูมิ, 23, 107, 108
- primary transcript, RNA ต้นกำเนิด, 345, 399
- primase, 329-330
- primate, ไพรเมต, 148, 232
- primer, ไพรเมอร์, 332, 494-495, 513
- primer annealing, 495
- primosome, ไพรโมโซม, 330-331
- principal element, ธาตุหลัก, 28
- probinicid, โปรบินิซิด, 139
- procarboxypeptidase, 279
- procaryote, โปรแคริโอต, 33-34
- proenzyme, โปรเอนไซม์, 442
- progesterone, โปรเจสเตอโรน, 393, 468
- prolactin, โปรแลกติน, 388
- proline, โปรลีน, 100, 148, 236, 290-291
- promoter, p, โปรโมเตอร์, 339-340, 343, 373-374, 397
- proofreading activity, 326
- pro-opiomelanocortin, 401
- prophase, โปรเฟส, 183
- propionyl CoA, โปรพิโอนิลโคเอ, 260
 propionyl CoA carboxylase, 260, 289
- PROSITE, 509, 514
- prostacyclin, โปรสตาไซคลิน, 95
- prostaglandin, โปรสตาแกนดิน, 79, 95, 408, 461
- prostanoid, โปรสตาแกนอยด์, 95
- prosthetic group, หมู่โปรสเทติก, 121, 134
- protamine, โปรทามีน, 183-184
- protease, 114, 435, 500
- 26S-proteasome, 26S-โปรตีเอสโอม, 369
- protein, โปรตีน, 98, 107, 190, 278, 297, 300

protein 4.1, 410
 protein array, 498
 protein C, 442-443
 Protein Data Bank, PDB, 510, 515
 protein degradation, การทำลายโปรตีน, 367
 protein denaturation, การเสียสภาพธรรมชาติของโปรตีน, 114
 protein folding, การม้วนตัวของโปรตีน, 111
 Protein Identification Resource Protein Sequence Database, PIR, 118
 protein kinase, 270, 364, 400
     protein kinase A, 237, 244-245, 462
     protein kinase B, Akt, 466
     protein kinase C, 241
     protein kinase G, PKG, 467
 protein microarray, 471, 503
 protein renaturation, การกลับสู่สภาพธรรมชาติของโปรตีน, 115
 protein S, 443
 protein sequencing, 498
 protein stability, ความเสถียรของโปรตีน, 114
 protein synthesis, การสังเคราะห์โปรตีน, 351
 protein targeting, การนำโปรตีนไปยังเป้าหมาย, 367
 proteinogenic amino acid, 98
 proteoglycan, โปรตีนไกลแคน, 72
 proteolytic enzyme, 110
 proteomics, โปรตีนโอมิกส์, 6, 118
 prothrombin, โพรทรอมบิน, 105, 155, 364
 prothrombinase, 440-441
 proton acceptor, สารที่สามารถรับโปรตอน, 38
 proton donor, สารที่สามารถให้โปรตอน, 38
 proton motive force, แรงขับเคลื่อนโปรตอน, 204, 408
 proton specific channel, F₀, ช่องจำเพาะ, 204
 protoporphyrin, โปรโทพอร์ไฟริน, 446, 447
     protoporphyrin III (IX), โปรโทพอร์ไฟริน III (IX), 447, 449
     protoporphyrin IX, โปรโทพอร์ไฟริน IX, 447-448, 451
 protoporphyrinogen oxidase, 449, 451
 provitamin A, 149, 151
 PRPP glutamyl amidotransferase, 314
 PRPP synthetase, 310, 312, 314
 pseudopod, ขูดพอด, 436
 pseudouracil, ψ -uracil, ขูดยูเรซิล, 181
 pseudouridine, ψ -uridine, ขูดยูริดีน, 347
 pTEFb, 344
 pteridine, เทอริดีน, 144
 pteroylglutamic acid, PGA, กรดเทอโรอิลกลูตามิก, 144
 purine, เบสพิวรีน, 170, 308-310, 321
 purine deoxyribonucleoside, พิวรีนดีออกซีไรโบนิวคลีโอไซด์, 162
 purine ribonucleoside, พิวรีนไรโบนิวคลีโอไซด์, 162-163
 purine ribonucleotide, พิวรีนไรโบนิวคลีโอไทด์, 312
 puromycin, พิวโรมัยซิน, 365
 pyran, พีแรน, 59
 pyranose ring, วงแหวนพีแรนอส, 59
 pyridine, ไพริดีน, 142
 pyridoxal, ไพริดอกซัล, 142
 pyridoxal phosphate, PLP, ไพริดอกซัลฟอสเฟต, 156, 282, 449
 pyridoxamine, ไพริดอกซามีน, 142
 pyridoxamine phosphate, ไพริดอกซามีนฟอสเฟต, 143
 pyridoxine, B₆, วิตามินบีหก, ไพริดอกซิน, 136, 142-143, 282, 451
 pyrimidine deoxyribonucleoside, พิริมิดีนดีออกซีไรโบนิวคลีโอไซด์,

pyrimidine, เบสพิริมิดีน, 66, 145, 159-160, 170, 226, 281, 308, 310, 321
 pyrimidine ribonucleoside, พิริมิดีนไรโบนิวคลีโอไซด์, 162
 pyrimidine ribonucleotide, พิริมิดีนไรโบนิวคลีโอไทด์, 163, 316
 pyrimidine ring, วงแหวนพิริมิดีน, 136
 pyrrole ring, วงแหวนไพโรล, 445
 pyrolysine, ไพโรไลซีน, 101
 pyrophosphatase, 242
 pyrosequencing, 496
 pyruvate, ไพรูเวต, 190, 211-212, 215, 218-221, 223, 226, 233, 235, 263, 280, 286, 291, 301, 431
     pyruvate carboxylase, PC, 226, 233-234, 263
     pyruvate decarboxylase, 220
     pyruvate dehydrogenase, 270
     pyruvate dehydrogenase complex, 33, 220-221, 225, 228
     pyruvate dehydrogenase kinase, 221
     pyruvate dehydrogenase phosphate phosphatase, 221
     pyruvate kinase, 199, 215-218, 233

Q

quaternary ammonium, 502
 quaternary structure, โครงสร้างจตุรภูมิ, 23, 107, 113
 quencher, 490
 quinin, ควินิน, 432

R

racemic mixture, สารผสมราซีมิก, 19
 radioactive waste, กากกัมมันตภาพรังสี, 495
 radioimmunoassay, RIA, 5
 Raf-1, 465
 raffinose, ราฟฟิโนส, 69
 Ramachandran plot, 108
 Rappoport Leubering shunt, RL shunt, 218, 431
 rare base, เบสชนิดที่พบได้ยาก, 159
 Ras protein, 464-465
 RasMol, 515
 rate constant, ค่าคงที่ของปฏิกิริยา, 123
 rate of reaction, อัตราเร็วของปฏิกิริยา, 123
 ρ -dependent, 342
 reading frame, กรอบการอ่าน, 484
 real-time PCR, RT-PCR, 488, 490
 REBASE, 513
 rebonucleoside diphosphate, ไรโบนิวคลีโอไซด์ไดฟอสเฟต, 321
 RecA protein, 335
 recanalisation, 442
 receptor, ตัวรับ, 411
     receptor guanylyl cyclase, ตัวรับชนิดกัวนิลไซเคิล, 460, 466, 469
     receptor tyrosine kinase, ตัวรับไทโรซีนไคเนส, 460, 463, 469
 recognition site, ตำแหน่งจำ, 473
 recombinant DNA, DNA สายผสม, 333, 472, 476-478, 480-482
 recombinant DNA technique, เทคนิค DNA สายผสม, 471, 485
 recombinant DNA technology, เทคโนโลยี DNA สายผสม, 513
 recombinant plasmid, พลาสมิดสายผสม, 477
 recombinant protein, 484
 recombination repair, การซ่อมโดยการแลกเปลี่ยนส่วนของ DNA, 333

- red blood cell, เม็ดเลือดแดง, 231, 410, 421, 431
- redox reaction, ปฏิกิริยารีดอกซ์, 24
- reducing agent, ตัวรีดิวซ์, 24, 107, 196
- reducing equivalent, รีดิวซ์อิควิวาเลนต์, 195, 227
- reducing sugar, น้ำตาลรีดิวซ์, 63, 68
- reduction, รีดักชัน, 24
- reduction potential, E° , ค่าศักย์ไฟฟ้ารีดักชัน, 196
- Refsum's disease, 261
- regulatory gene, ยีนควบคุม, 374-375
- regulatory enzyme, เอนไซม์ควบคุม, 304
- relaxin, 486
- release factor, RF, แฟกเตอร์ปลดปล่อย, 362
- RF-1, 362
- RF-2, 362
- RF-3, 362
- renaturation, annealing process, การกลับคืนสู่สภาพธรรมชาติ, 172
- repeat unit, หน่วยย่อยของการซ้ำ, 493
- repetitive sequence, ลำดับเบสซ้ำกันเป็นชุด, 493
- replica plating, 477
- replication, การถ่ายแบบ, 171, 323
- replication fork, จุดแยกสาย, 326, 330
- replisome, 328
- reporter dye, 490
- repressor, 375
- resonance, เรโซแนนซ์, 106
- resonance stabilization, ความเสถียรที่เกิดจากเรโซแนนซ์, 9
- respiratory acidosis, 50-51
- respiratory alkalosis, 50-51
- respiratory distress syndrome, 486
- response element, 390, 399
- resting state, ภาวะพัก, 298
- restriction endonuclease, RE, 471-472, 475, 477, 481-482, 494
- Bgl I*, 474
- Bst EII*, 474
- Eco RI*, 473-475
- Hae III*, 474
- Sal I*, 474
- Sca I*, 477
- Sin I*, 474
- Sma I*, 474-475
- Xho I*, 474
- Xho II*, 474
- Xma I*, 474
- restriction site, ตำแหน่งตัด, 473
- reticulocyte, เม็ดเลือดแดงระยะตัวอ่อน, 401, 423
- reticuloendothelial system, 453
- retinal, เรตินัล, 149
- retinal-opsin complex, 150
- retinoic acid, กรดเรติโนอิก, 149
- retinol, เรตินอล, 149
- retinol binding protein, RBP, 149, 435
- retinol ester, เอสเทอร์ของเรตินอล, 149
- retinopathy, จอประสาทตาเสื่อม, 154, 241
- retrovirus, วีโทรไวรัส, 332, 348, 382, 480, 490, 504
- reverse complement, 511
- reverse phase column, 502-503
- reverse transcriptase, RT, 323, 331, 348-349, 482, 490-491
- rhodopsin, โรดอปซิน, 150
- riboendonuclease, 346
- riboflavin, B₂, วิตามินบีสอง, ไบโอฟลาวิน, 136, 138
- ribonuclease, 308, 451
- ribonuclease D, Rnase D, 347
- ribonuclease P, Rnase P, 347
- ribonucleic acid, RNA, กรดไรโบนิวคลีอิก, 159, 176, 178, 181, 185, 308, 321, 385, 396-397, 402, 470, 483, 490-493, 503
- RNA primer, 326, 329, 330-331, 338
- RNA probe, ตัวตรวจจับ RNA, 483
- RNA processing, 352
- RNA replicase, 323, 348
- RNA replication, การถ่ายแบบ RNA, 323, 348
- RNA splicing, การตัดแต่ง RNA, 345-346
- RNA transcript, 342
- RNA-directed DNA polymerase, 348
- RNA-directed RNA polymerase, 348
- RNA-DNA hybrid, 348
- RNA-induced silencing complex, RISC, 402
- ribonucleoprotein, 332
- ribonucleoside, ไรโบนิวคลีโอไซด์, 162
- ribonucleoside diphosphate reductase system, 320-321
- ribonucleoside triphosphate, NTP, ไรโบนิวคลีโอไซด์ไตรฟอสเฟต, 338-339
- ribonucleotide, ไรโบนิวคลีโอไทด์, 147, 163, 311-312, 316
- ribonucleotide reductase, 317-318
- ribose, ไรโบส, 53, 55, 159, 228, 308
- ribose-5-phosphate, ไรโบส-5-ฟอสเฟต, 229-230, 312, 322
- ribosomal protein, 383
- ribosomal RNA, rRNA, 179, 345-346, 356, 381, 383-385
- 5S rRNA, 347
- 16S rRNA, 347
- 23S rRNA, 347
- ribosome, ไรโบโซม, 34, 185, 356-357, 359, 361-362, 367
- ribosome binding site, RBS, 353, 359
- ribothymidine, ไรโบไทมิดีน, 162, 347
- ribozyme, ไรโบไซม์, 120, 345, 361
- ribulose, ไรบูลอส, 55
- ribulose-5-phosphate, ไรบูลอส-5-ฟอสเฟต, 229-230
- ribulose-5-phosphate epimerase, 230
- ribulose-5-phosphate isomerase, 230
- ricin, ไรซิน, 114, 366
- ricketts, โรคกระดุกอ่อน, 151, 153
- rifampicin, ไรแฟมพิซิน, 340
- ricketts preventive factor, 151
- ρ -independent, 342
- RNA genome, 338
- RNA interference, RNAi, การแทรกแซงการทำงานของ RNA, 400, 402, 471, 503
- RNA polymerase, 329, 330-334, 338-343, 369, 373, 375-376, 378, 380-381, 383, 390, 395, 397
- RNA polymerase I, Pol I, 343
- RNA polymerase II, Pol II, 343-344
- RNA polymerase III, Pol III, 343, 393
- Rnase, 115
- rod, เซลล์รูปท่อน, 150
- RT-PCR, 513

S

- σ factor, 339
- Saccharomyces cerevisiae*, ยีสต์, 386-387, 479, 505
- S-adenosyl methionine, SAM, 271, 292, 388, 473
- S-adenosylhomocysteine, 292
- SAGE Genic, 515
- SAGE libraries, 515
- SAGE tag, 515
- salt bridge, สะพานเกลือ, 196
- salting in, 115
- salting out, 115
- salvage pathway, วิถีกู้คืน, 312, 319, 321
- San Diego Supercomputer Center, 511
- saponification, สะปอนนิฟิเคชัน, 88
- sarcoplasmic reticulum, ซาร์โคพลาสตมิกเรติคูลัม, 416
- saturated fatty acid, กรดไขมันอิ่มตัว, 80
- Sawhorse projection, 14
- scavenger receptor, 255
- scurvy, โรคลักปิดลักเปิด, 148
- second messenger, สื่อสัญญาณทุติยภูมิ, 461
- second substrate, ซับสเตรตที่สอง, 134
- secondary lactose intolerance, 209
- secondary structure, โครงสร้างทุติยภูมิ, 10, 23, 107, 108
- secretin, ซีครีทิน, 252, 279
- sedoheptulose, เซโดเฮปทูโลส, 55
- sedoheptulose-7-phosphate, 230
- selenocysteine, ซีลีโนซิสเทอีน, 100
- selenocysteine insertion sequence, SECIS, 101
- semiconservative replication, 324, 330
- seminal vesicle, 240
- sense strand, 338, 476, 511
- sequence ruid, กฎการจัดลำดับก่อนหลัง, 18
- Serial Analysis of Gene Expression, SAGE, 509, 515
- serine, เซอริน, 236, 270, 272, 290, 363
- serine hydroxymethyl transferase, 293
- serine protease, 113
- serotonin, เซโรโโทนิน, 433, 436
- serpentine receptor, 462
- serum, ซีรัม, 421
- sesquiterpene, เซสควิเทอร์พีน, 93, 94
- severe combined immunodeficiency disease, SCID, 504-505
- SH2-domain, 464
- Shine-Dalgarno sequence, 353, 359
- shuttle system, ระบบการลำเลียง, 216
- sialic acid, กรดเซียลิก, 67, 91, 364
- sickle cell anemia, เม็ดเลือดแดงมีลักษณะเป็นรูปเคียว, 113
- sidelnafil, 467
- signal control, ควบคุมโดยสัญญาณ, 304
- signal peptide, 367-368, 370
- signal sequence, 367
- signal transduction, การส่งทอดสัญญาณ, 458, 469
- signal-recognition particle, SRP, 367-368
- silk fibroin, เส้นไหม, 400
- simple diffusion, การแพร่แบบธรรมดา, 415, 416
- simple lipid, ลิพิดธรรมดา, 79, 86
- Simple Modular Architecture Research tool, SMART, 515
- simple protein, โปรตีนธรรมดา, 98
- single bond, พันธะเดี่ยว, 9
- single-stranded DNA-binding protein, SSB, 328
- single-stranded DNA template, 495
- Sir Hans Krebs, 221
- small interference RNA, siRNA, 402, 503
- small nuclear ribonucleoprotein particles, snurps, 182, 345
- small nuclear RNA, snRNA, 182, 345
- small stable RNA, 182
- small temporal RNA, stRNA, 402
- soap, สบู่, 84
- sodium azide, โซเดียมเอไซด์, 203
- sodium benzoate, โซเดียมเบนโซเอต, 289
- sodium dodecyl sulfate, SDS, โซเดียมโดเดซิลซัลเฟต, 113, 115, 498
- sodium dodecyl sulfate-polyacrylamide gel electrophoresis, SDS-PAGE, 498-499
- sodium glucose transporter protein, SGLUT, 209
- sodium phenylacetate, โซเดียมฟีนิลแอซิเตต, 289
- soluble RNA, sRNA, 181
- somatic cell, เซลล์ร่างกาย, 178, 332, 385
- somatotropin, โซมาโตโทรพิน, 486
- son of sevenless homology, SOS, 464
- sorbitol, ซอร์บิทอล, 239, 241
- sorbitol pathway, วิถีซอร์บิทอล, 207, 239, 240
- SOS response, 326
- Southern blot analysis, 494
- Southern blot hybridization, 472
- Southern blotting, 492-493
- specific rotation, ค่าการหมุนจำเพาะ, 18, 62
- spectrin, สเปกทริน, 410, 425
- sperm whale myoglobin, ไมโอโกลบินจากปลาวาฬเฟอร์ม, 112
- spherocyte, สเฟอโรไซต์, 417, 425
- sphingolipid, สฟิงโกลิพิด, 79, 89-90, 92, 252, 271, 407
- sphingomyelin, สฟิงโกไมอีลิน, 90, 271-272, 407, 415, 425
- sphingomyelinase, 271
- sphingosine, สฟิงโกซีน, 79, 271, 272
- squalene, สควาลีน, 94
- SRF, 465
- staggered, 14
- standard free energy change, ΔG° , พลังงานอิสระของกิบส์ที่สภาวะมาตรฐาน, 193
- staphylokinase, 442
- starch, แป้ง, 53, 69-70, 207, 241
- starvation, ภาวะขาดอาหาร, 298-299
- stationary phase, เฟสอยู่กับที่, 502
- steady state, ภาวะคงที่, 125, 191
- stearic acid, กรดสเตียริก, 80, 82
- stercobilin, สเตอร์โคบิลิน, 453-454
- stereochemistry, สเตอริโอเคมี, 53
- stereoisomer, สเตอริโอไอโซเมอร์, 15-16, 56, 98
- steroid, สเตอรอยด์, 225
- steroid alcohol, สเตอรอยด์แอลกอฮอล์, 65
- steroid receptor, 469
- sterol, สเตอรอล, 79, 93
- sterol ester, สเตอรอลเอสเทอร์, 88
- sticky end, ปลายเหนียว, 474
- stigmasterol, สติกมาสเตอร์อล, 94
- stop codon, รหัสยุติ, 352

storage fuel, สารอาหารพลังงานสะสม, 297
 storage granule, แกรนูลสะสม, 34
 streptokinase, 442
 streptomycin, สเตรมัยซิน, 65
 stress, ภาวะเครียด, 112
 stroke, สมองขาดเลือด, 241
 stromatin, สโตรมาทิน, 425
 structural gene, 375
 structural isomer, ไอโซเมอร์โครงสร้าง, 15
 substrate, ซับสเตรด, 120, 134
 substrate binding site, บริเวณที่จับซับสเตรด, 122
 substrate level phosphorylation, การเติมหมู่ฟอสเฟตในระดับซับสเตรด, การสร้างสารประกอบฟอสเฟตพลังงานสูงในระดับซับสเตรด, 199, 214
 subunit, หน่วยย่อย, 113
 succinate dehydrogenase, 201, 223
 succinate thiokinase, 223
 succinyl CoA, ซักซินิลโคเอ, 137, 147, 223, 225-226, 260, 282, 311, 321, 449
 succinyl CoA synthase, 223
 sucralose, ซูคราโลส, 64
 sucrase, 208
 sucrose, ซูโครส, 68, 208, 248
 sugar acid, น้ำตาลกรด, 66
 sugar alcohol, น้ำตาลแอลกอฮอล์, 64, 66
 sulfanilamide, ซัลฟาไมด์, 231
 sulfatide, ซัลฟาไทด์, 91
 sulfogalactoceramide, ซัลโฟกาแลกโทเซราไมด์, 91
 sulfonamide, ซัลโฟนาไมด์, 432
 sulfonamide, ซัลโฟนาไมด์, 434
 sunshine vitamin, 151
 superoxide dismutase, 486
 supersecondary structure, โครงสร้างทุติยภูมิยิ่งยวด, 110
 supramolecular assembly, กลุ่มโมเลกุลขนาดใหญ่, 1,3, 29, 33
 surfactant, สารลดแรงตึงผิว, 90
 Swiss 2D Page, 510, 516
 SWISS-2PAGE, 515
 SWISS-MODEL, 510
 SWISS-PROT, 509, 516
 SYBR Green, 489
 symbiosis, สมานชีวน์, 71
 symport, 416
 SYRB Green, 489

T

tandem repeat, เรียงเป็นลำดับในทิศทางเดียวกัน, 493
 tannic acid, กรดแทนนิก, 138
 Taq polymerase, 487, 489-491
 target DNA, DNA เป้าหมาย, 483
 target RNA, RNA เป้าหมาย, 483
 Tarui's disease, 246
 TATA box, 343
 TATA-binding protein, TBP, 343-344
 tautomer, เทาโทเมอร์, 159
 tautomerization, เทาโทเมอไรเซชัน, 159
 technology in molecular biology, เทคโนโลยีทางชีววิทยาโมเลกุล, 470-471

telomerase, 332
 telomere, ทีโลเมียร์, 5, 332, 475
 telomeric DNA, 332
 template, แม่แบบ, 170
 template strand, สายแม่แบบ, 338, 342
 termination codon, รหัสยุติ, 352
 termination signal, สัญญาณหยุด, 380
 terpene, เทอร์พีน, 79, 93
 tertiary structure, โครงสร้างตติยภูมิ, 23, 107, 111
 tetracycline, เททราไซคลิน, 366, 476-477
 tetrahydrofolate, THF, FH₄, เททราไฮโดรโฟเลต, 145, 293, 317-319
 tetrasaccharide, เททราแซ็กคาไรด์, 68
 tetrose, เทโทรส, 54, 55
 Text editor, 511
 thalassemia, โรคธาลัสซีเมีย, 113, 428, 456, 504-505
     α-thalassemia, แอลฟาธาลัสซีเมีย, 428
     β-thalassemia, บีตาธาลัสซีเมีย, 428
 thalidomide, ทาลิดอไมด์, 22
 The National Center for Biotechnology Information, NCBI, 108
 theobromine, ทีโอโบรมีน, 159
 theophylline, ทีโอฟิลลีน, 159
 thermocycler, 487
 Thermodynamics, อุณหพลศาสตร์, 123, 191
 thermogenin, เทอโมเจนิน, 204
 thiaminase, 137
 thiamine hydrochloride, โทอามีนไฮโดรคลอไรด์, 136
 thiamine pyrophosphate, TPP, 137, 220, 221
 thiamine, B₁, วิตามินบีหนึ่ง, โทอามีน, 136-138, 230
 thiazole ring, วงแหวนไทอะโซล, 136
 thiazolinone, ไทอะโซลิโนน, 117
 thin layer chromatography, โครมาโทกราฟีแบบแผ่นกระจก, 103
 thioester, ไทโอเอสเทอร์, 198, 256, 264
 thiogalactoside transacetylase, 374
 thiokinase, 257, 268
 thiol group, 135
 thiolase, 258-259, 267
 thiolytic cleavage, ตัดพันธะไทโอเอสเทอร์, 258
 thioredoxin, ไทโอรีดอกซิน, 320
 thioredoxin reductase, 320
 threonine, ทรีโอนีน, 100, 236, 290, 363
 thrombin, ทโรมบิน, 114, 155, 436, 440-443
 thrombocyte, เมล็ดเลือด, 421, 433, 437, 440-441
 thromboplastin, ทโรมโบพลาสทิน, 437
 thrombosis, ภาวะการแข็งตัวของเลือดผิดปกติ, 439
 thrombosthenin, ทโรมบอสเทนิน, 437, 440
 thromboxane, ทโรมบอกเซน, 95
     thromboxane A₂, ทโรมบอกเซน A₂, 436
 thymidine, ไทมิดีน, 162
 thymidylate synthetase, 317-319
 thymine deoxyribonucleotide, ไทมินดีออกซีไรโบนิวคลีโอไทด์, 317
 thymine dimer, ไทมินไดเมอร์, 334
 thymine, T, เบสไทมิน, 159, 162, 308, 310, 321
 thyroid hormone, ไทรอยด์ฮอร์โมน, 393
 thyrotropin-releasing hormone, TRH, ไทรโอโทรปินรีลีสซิงฮอร์โมน, 459
 thyroxine, ไทรอกซีน, 105, 422
 thyroxine-binding globulin, TBG, 435
 tissue factor, factor III, ปัจจัยเนื้อเยื่อ, 435

ตำราชีวเคมี

- tissue plasminogen activator, 486
titration curve, กราฟของการไทเทรต, 46
TMP, 317-319
tocopherol, โทโคเฟอรอล, 153
topoisomerase, 369
topology, ลวดลาย, 110
total or titrable acidity, กรดเบ็ดเสร็จ, 41-42
toxin, สารพิษ, 114
trace element, ธาตุรอง, 28-29
trans- Δ^2 -enoyl CoA, 260
transacetylase, 375
transaldolase, 230
transaminase, 281-282
transamination, ปฏิกิริยาย้ายหมู่อะมิโน, 143, 234, 239, 281, 291, 301
transcobalamine, ทรานส์โคบาลามีน, 146
transcortin, แทรนส์คอร์ทีน, 435
transcription, การถอดรหัส, 171, 323, 372
transcription factor, แฟกเตอร์ถอดรหัส, 343, 393, 397
TFIIA, 343-344
TFIIB, 343-344
TFIIE, 343-344
TFIIF-Pol II complex, 343-344
TFIIH, 343-344
TFIIIA, 393
TFIIS, SII, 344
transcriptional activator protein, TAP, โปรตีนกระตุ้นกระบวนการถอดรหัส, 390, 392, 395-398
transcriptional control, การควบคุมการถอดรหัส, 373
transcriptome, ทรานสคริปโตม, 509
trans- Δ^3 -butenoyl CoA, 265
trans- Δ^2 -enoyl CoA, 258-259
transduction, 480
transfer RNA, tRNA, 163, 179, 181, 345, 347, 354, 358, 362, 366, 381-382, 384
transferase, 120
transferrin, แทรนส์เฟอริน, 148, 369, 435, 454
transition state, สภาพแปรเปลี่ยน, 123
transketolase, 230
transketolation, การย้ายหมู่คีโ, 156
translate sequence, 512
translation, การแปลรหัส, 171, 323, 372
translation tools, 512
translational control, การควบคุมการแปลรหัส, 373
translational frameshift, 382
translational repressor, 382-383
translocase, 362
transporter, ตัวขนส่ง, 411
triacylglycerol, TAG, ไตรเอซิลกลีเซอรอล, 78-79, 86-87, 89, 92-93, 235, 252-255, 262, 267-270, 278, 297, 300, 407, 432-433
tricarboxylic acid cycle, TCA cycle, วัฏจักรกรดไตรคาร์บอกซิลิก, 221
triglyceride, ไตรกลีเซอไรด์, 79
trinucleotide, ไตรนิวคลีโอไทด์, 166
triose, ไทโรส, 54, 55
triose kinase, 247
triose phosphate, 229
triose phosphate isomerase, 212, 214
triple bond, พันธะสาม, 9
triplet code, รหัสชุดสาม, 180
trisaccharide, ไตรแซ็กคาไรด์, 65, 68
triterpene, ไตรเทอร์พีน, 93-94
tRNA^{Met}, 355, 358
troponin C, ไทรโปนินซี, 112
trypsin, 113, 132, 279-280, 500
trypsin inhibitor, 280
trypsinogen, 132, 279
tryptophan, ทรีปโทแฟน, 99, 236, 290
tryptophan operon, *trp* operon, 376-379
Tu-GDP complex, 361
Tu-GTP complex, 361
tumor antigen profile, 503
tumor necrosis factor, 486
tumor suppressor gene, ยีนที่ยับยั้งการเกิดมะเร็ง, 388
Tu-Ts complex, 361
two dimensional gel electrophoresis, 2D-gel electrophoresis, 498-500
tyrosine, ไทโรซีน, 100, 148, 236, 281, 283, 290-291
tyrosine kinase, 463, 465
tyrosine kinase receptor, 464
tyrosine transaminase, 281
tyrosine-3-monooxygenase, 284
ubiquinone, UQ, ยูบิควิโนน, 201-203
oxidized ubiquinone, UQ, ยูบิควิโนนรูปออกซิไดส์, 201
reduced ubiquinone, UQH₂, ยูบิควิโนนรูปรีดิวซ์, 201
- ## U
- ubiquitin, 369-370
UDP, 243
UDP-galactose, 248-250
UDP-glucose, 248
UDP-glucose dehydrogenase, 232
UDP-glucose pyrophosphorylase
UDP-glucose-4-epimerase, 248
UDP-glucuronate, 232, 453-455
ulcers, 486
ultracentrifuge, การหมุนเหวี่ยงแบบความเร็วยิ่งยวด, 5
ultraviolet light, รังสีอัลตราไวโอเล็ต, 334
uncompetitive inhibition, การยับยั้งแบบไม่สามารถแข่งขันโดยตรง, 129
unconjugated bilirubin, 453
uncoupler, 204
uncoupling protein, UCP, 205
unipotent stem cell, เซลล์ต้นกำเนิดชนิดยูนิโพเทนท์เชียล, 422
universal code, รหัสสากล, 353
universal codon, รหัสพันธุกรรมสากล, 512
unsaturated fatty acid, กรดไขมันไม่อิ่มตัว, 80, 266, 414
5'-untranslated region, 5'UTR, 353-354, 359
uracil, U, เบสยูเรซิล, 159, 162, 308, 310-311, 321
uracil DNA glycosylase, 334
uracil N-glycosidase, 334
urate oxidase, 310
urea, ยูเรีย, 113, 115, 262, 281, 288-289, 300, 303, 311, 420
urea cycle, วัฏจักรยูเรีย, 101, 280-281, 285-289, 316
urease, 310
uric acid, กรดยูริก, 159, 309-310, 316, 321

uricase, 310
 uridine, ยูรีดีน, 162, 164, 347
     uridine diphosphate glucose, UDP-glucose, 232, 242-243
     uridine diphosphate glucuronyltransferase, 453-454
     uridine diphosphate, UDP, ยูรีดีนไดฟอสเฟต, 317-318
     uridine monophosphate, UMP, ยูรีดีนมอโนฟอสเฟต, 317-318
     uridine triphosphate, UTP, ยูรีดีนไตรฟอสเฟต, 242, 316-318, 338, 401
 uridylic acid, 164
 urobilin, ยูโรบิลิน, 454
 urobilinogen, ยูโรบิลิโนเจน, 453-454
 urokinase, 442
 uronic acid, กรดยูโรนิก, 72, 420
 uronic acid pathway, วิถีกรดยูโรนิก, 207, 228, 232
 uroporphyrin, ยูโรพอร์ไพริน, 446
     uroporphyrin I, ยูโรพอร์ไพริน I, 452
     uroporphyrinogen decarboxylase, 449, 452
     uroporphyrinogen I synthase, 449, 452
     uroporphyrinogen III, ยูโรพอร์ไพรินโนเจน III, 449
     uroporphyrinogen III cosynthase, 449, 452

V

vacuole, แวกูโอล, 36
 valine, แวลีน, 99, 236, 290
 van der Waals interaction, อันตรกิริยาแวนเดอร์วาลส์, 11
 variable number of tandem repeat, VNTRs, 493
 vascular endothelial cell-derived growth factor receptor, VEGF-R, 464
 vascular endothelial cell-derived growth factor, VEGF, 463
 vasoconstriction, การหดตัวของเส้นเลือด, 435
 vasopressin, วาโซเพรสซิน, 270
 vector DNA, DNA พาหะ, 471, 475
 very low density lipoprotein, VLDL, ไลโปโปรตีนชนิดความหนาแน่นต่ำมาก, 93, 254, 407
 viagra, 467
Vibrio cholera, เชื้ออหิวาตกโรค, 412
 viral hepatitis, การติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ, 455-456
 visible light, แสงในช่วงคลื่นมองเห็น, 334
 visual cycle, วัฏจักรการมองเห็น, 149
 vital force, พลังแห่งชีวิต, 4
 vitamin
     fat-soluble vitamin, วิตามินที่ละลายได้ในไขมัน, 96, 148
     vitamin A, วิตามิน เอ, 136, 148-151
     vitamin D, วิตามิน ดี, 136, 148, 151-153
     vitamin E, วิตามิน อี, 136, 148, 153-154
     vitamin K, วิตามิน เค, 136, 148, 154-155
     water-soluble vitamin, วิตามินที่ละลายได้ในน้ำ, 135-136
 vitamine, 134
 volt meter, มาตรวัดความต่างศักย์, 196
 von Gierke's disease, 245

W

water, น้ำ, 29
 water and electrolyte balance, ดุลน้ำและอิเล็กโทรไลต์, 420
 water balance, สมดุลของน้ำ, 31
 wax, ขี้, 78-79, 86-87
 weak acid, กรดอ่อน, 39
 weak base, เบสอ่อน, 39

web browser, โปรแกรมท่องเว็บ, 511
 Webcutter, 513
 western blot analysis, 498
 wet beriberi, 137
 white blood cell, เม็ดเลือดขาว, 421-422
 wobble base, 355
 wobble hypothesis, 355
 WordPad, 511

X

xanthine, แซนทีน, 159, 309
 xanthine oxidase, 309-310
 xanthosine monophosphate, XMP, 314
 xanthylic acid, 314
 xenobiotic, ซีโนไบโอติก, 450
 xerophthalmia, 150
 X-ray crystallography, การศึกษาผลึกด้วยรังสีเอกซ์, 112, 510
 xylose, ไซโลส, 364
 xylulose, ไซลูโลส, 55
     xylulose-5-phosphate, 230

Y

yeast artificial chromosome, YAC, 475, 479-480
 yolk sac, ถุงไข่แดง, 423

Z

zinc, สังกะสี, 451
     zinc finger, 392
     zinc finger motif, 393
 zwitterion, สวิตเทอร์ไอออน, 102
 zymogen, ไซโมเจน, 278

ขอ

20 ก.ค. 55

ตำราชีวเคมี

ISBN : 978-616-223-132-2

ภาควิชาชีวเคมี คณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ถ.มิตรภาพ อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40002

โทรศัพท์ 0-4336-3265

โทรสาร 0-4334-8386

e-mail: mdbioch@kku.ac.th

BSTI DEPT. OF SCIENCE SERVICE
สำนักหอสมุดฯ กรมวิทยาศาสตร์บริการ

1110014026

เลขหมู่ 572
๗ ๒๖7
2554
เลขทะเบียน ๒๐๐4๐
วันที่ 2 0/ก.ค./2555

ปรับปรุงครั้งที่ 1	มีนาคม 2540	จำนวน	500 เล่ม	114222	ทจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา
ปรับปรุงครั้งที่ 2	มิถุนายน 2540	จำนวน	3,000 เล่ม		ทจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา
ปรับปรุงครั้งที่ 3	มิถุนายน 2543	จำนวน	3,000 เล่ม		โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ปรับปรุงครั้งที่ 4	มิถุนายน 2548	จำนวน	3,000 เล่ม		ทจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา
ปรับปรุงครั้งที่ 5	พฤศจิกายน 2550	จำนวน	7,000 เล่ม		ทจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา
ปรับปรุงครั้งที่ 6	พฤศจิกายน 2554	จำนวน	5,000 เล่ม		ทจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2531

ตำราชีวเคมี / บรรณาธิการ พจน์ ศรีบุญลือ ... [และคนอื่น ๆ]. -- พิมพ์ครั้งที่ 6.
-- ขอนแก่น : ภาควิชาชีวเคมี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2555.

545 หน้า ; ภาพประกอบ.

ISBN : 978-616-223-132-2

1. ชีวเคมี. 2. ชีวโมเลกุล. I.พจน์ ศรีบุญลือ, บรรณาธิการ. II. มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น. คณะแพทยศาสตร์. ภาควิชาชีวเคมี. III. ชื่อเรื่อง. [QU4 ค367 2555]

ราคา 395 บาท

พิมพ์ที่: ทจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา

232/199 หมู่ 6 ถ.ศรีจันทร์ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000

โทร. 0-4332-8589 โทรสาร 0-4332-8592